

SLOVANSKÁ VZÁJEMNOST

Zakladatel profesor Ing. Břetislav Chvála, doktor technických věd (Dr.Sc.)

MĚSÍČNÍK SLOVANSKÉHO VÝBORU ČR

ROČNÍK XXI

ČÍSLO 221, ČERVEN 2018

CENA 10 Kč

SLOVANSKÁ PRAHA 2018

Již za 25 dní se sejdeme všichni na pro nás památných místech, abychom uctili Slované a jejich hrdinské činy minulé i přítomné. Dovolte mi, vážení čtenáři, předložit vám program akcí, které hodláme pořádat a na které jste všichni srdečně zváni. Termín konání: **7. až 9. června 2018.**

Vzpomeneme, že 14. 6. 2018 uplyne 220 let od narození Františka Palackého, 2.-12. června 2018 uplyne 170 let od I. všeslovanského sjezdu v Praze na Žofíně, 12. 7. 2018

vzpomeneme III. všeslovanský sjezd také konaný v Praze. Pro nás nejdůležitější je konání VII. všeslovanského sjezdu v Praze, v hotelu Pyramida, pod vedením prof. Břetislava Chvály.

7. června 2018 v 15.00 hod. začneme slavnostním položením květin k monumentu Františka Palackého. **V 16.00 hod.** přejdeme na Slovanský ostrov, kde si připomeneme další velkou osobnost, delegáta Vseslovanského sjezdu v r. 1848 Ludvíta Štúra.

V 17.30 hod. se přesuneme na **Prahu 6, Dlabačov, Bělohorská ulice, před hotel Pyramida**, kde si vzpomeneme 20. výročí VII. všeslovanského sjezdu a zasazení Slovanské lípy. Tyto akce budou pro vás nejzajímavější.

2. den se bude konat v Ruském středisku vědy a kultury v Praze 6, Na Zátorce 16, Mezinárodní slovanský sněm, kde budou hovořit vedoucí představitelé všech delegací (prozatím 12) o situaci ve svých slovanských

mích. Závěrem se bude schvalovat Manifest slovanským národům "Za slovanskou jednotu, přátelství a mír s jinými národy".

Jednání bude zakončeno krátkým vystoupením folklorních souborů. Předpokládaný čas koncertu 18.00 až 20.00 hod.

3. den se uskuteční Slavnostní zasedání Mezinárodní slovanské rady, ale to bude hlavně pro členy výboru SV ČR.

V kostce jsem vás seznámila s programem naší Slovanské Prahy 2018. Víte, že

organizace takovéto akce stojí mnoho úsilí organizátorů i její podpory. Děkujeme vám za finanční příspěvky i za organizační pomoc.

Vážení čtenáři Slovanské vzájemnosti, opravdu vás všechny zveme do Prahy. Přijďte nás podpořit svou účastí i tím, že vás máme a víme o vás.

EVA HOLEČKOVÁ,
tajemnice SV ČR

Braňme historickou pravdu, pomník maršála Koněva!

"V květnových dnech před 73 lety vítali Pražané rudoarmějce - osvoboditele z 1. ukrajinského frontu pod vedením maršála Sovětského svazu Ivana Stěpanoviče Koněva. Spěchali na pomoc českému hlavnímu městu. Právě tuto událost symbolizuje kamenná socha maršála. Je zachycen s kyticí šefiku v rukách, kterými vděční obyvatelé květy zasypávali do Prahy vstupující rudoarmějce," řekl 2. května na vzpomínkovém aktu pod Koněvovou sochou na náměstí Interbrigád v pražských Dejvicích velvyslanec Ruské federace v České republice Alexandr Zmejčevskij.

"Snahy očernit významného sovětského vojevůdce jsou naprosto nepřijatelné. Byl to právě on, kdo velel vojskům v posledních dnech války, která zachránila české hlavní město před zničením a jeho obyvatelstvo před masovým střelením," řekl. Velvyslanec také připomněl, že jednotky 1. ukrajinského frontu osvobodily vězně v pevnosti Terezín. Zdůraznil, že významný Koněvův pomník je hoden toho, aby zůstal pro naše potomky v neměnné podobě. "Stal se neoddělitelnou součástí naší společné historie a historii nikdo nesmí korigovat! Ona to neodpouští! Budme hodni hrdinského činu osvoboditelů Prahy. Čest jejich památce!"

Krásná vlastnost pravdy - vždycky doběhne lež

Poté promluvil místopředseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a předseda ÚV KSČM Vojtěch Filip, který považuje za žádoucí připomínat si historickou pravdu. Protože jsou síly, o kterých hovořil Edvard Beneš po 2. světové válce, síly, o kterých hovořil prezident USA Eisenhower, a říkal, natočte všechno to zverstvo, aby si lidé pamatovali, že se něco tak hrozného stalo! A byly další osobnosti, které říkaly, že s historií si nelze zahrávat. "Hluboce se skláním před památkou I. S. Koněva, protože on a jeho vojska se zasloužili o osvobození velké části Československa," pověděl místopředseda Poslanecké sněmovny.

Měl jsem štěstí, že jsem jako chlapec chodil do školy v Trhových Svinech, vyznal se místopředseda Sněmovny. Byly městečkem na demarkační čáře. Dva kilometry od toho místa je památník posledních umučení 11. května 1945 v Jihočeském kraji. Ti lidé z pochodu smrti, hnaní odcházejícími fašisty, zemřeli po skončení 2. světové války. "Jestli nebudeme schopni si říkat pravdu o tom, co se odehrálo, možná se nám stane nemilá věc, že budeme muset mnohem silněji bránit mír, protože válka přichází sama. Válku si nikdo nepřejeme, konflikt, který byl nejhruznější v historii, si vyžádal více než 50 milionů mrtvých na všech frontách."

Naším cílem musí být podle Filipa to, abychom mír udrželi a nepřipustili, aby někdo zpochybňoval jakýmkoliv způsobem oběti sovětských vojáků, ať už byli z Ruska, Ukrajiny, Kazachstánu nebo Ázerbajdžánu či Arménie. Nikdo nemůže zpochybňovat ani partyzány jugoslávské, české, ani oběti, které zemřely v koncentračních táborech. Neboť by nám to neumožnilo říkat si pravdu o historii. Možná, že někdo ve škole lže. Já měl štěstí, ohlížel se dál do svého dětství Filip, že mně učitelé ve škole nikdy nelhali. A říkali mi pravdu o osvobození. Bývali jsme na demarkační čáře a věděli jsme moc dobře z vyprávění svých rodičů a prarodičů, jak to bylo. Přeji si, abychom tuto historickou pravdu byli schopni předávat nástupným generacím a nepřipustili, aby ti, kteří pravdu nechtí, ji popravovali. Pravda má krásnou vlastnost: vždycky doběhne lež, je přesvědčený Filip. A přeje si, abychom pravdu o maršálu Koněvovi byli schopni přikázat kdykoliv a aby se ministryně obrana ČR zasadila o zachování Koněvova pomníku a zůstal dál na seznamu významných

Předseda ČSBS Jaroslav Vodička při projevu. Vedle něho moderátor Josef Gottwald
Foto - EVA HOLEČKOVÁ

památníků osvobození Československa od fašismu ve 2. světové válce.

Ivan Hruza: „Odmítněme zkreslování dějin!“

Zástupce petičního výboru za zachování sochy maršála Koněva a zastupitel hlavního města Prahy a místní části Prahy 6 Ivan Hruza se ve svém vystoupení opřel o fakta vědeckých bádání, která vyčíslila válečné ztráty Rudé armády na osm milionů 866 tisíc 400 padlých a nezvěstných, včetně těch, kteří se nevrátili ze zajetí či zemřeli v nemocnicích! Při osvobozování ČSR zahynulo 140 tisíc sovětských vojáků. Je proto odsouzeníhodné, že části českých obrazoborců vadi existence Koněvova pomníku ve veřejném prostoru Prahy. Stal se překážkou

v účelové falzifikaci dějin. Proto na něj cíleně útočí. Hruza poukázal na slaboduchost negativních vykladačů historie, dle nichž se Praha osvobodila sama za pomoci vlasovců.

Česká pravice se vyžívá v agresivních útocích proti všem a všemu, co má jakýkoliv vztah k socialismu. Tato politika spočívá v popření všeho, co vzniklo z této doby. Vyčází z antikomunistického poštekávání, které pravičáci povýšili na program, zamrzli v nenávisti. Vše, co bylo sovětské, co bezmezně neměli rádi, zaměnili nyní za to ruské. Za velmi nebezpečné přítom Hruza považuje to, že na poli mezinárodněpolitickém poštekávači podporují zatlačování Ruska harašením zbraněmi na jeho hranicích a ve svých důsledcích tak ohrožují mír.

(Pokračování na s. 2)

Cesta k míru?

Dubnový summit se zdá být průlomem při likvidaci krize na Korejském poloostrově. Poprvé za více než deset let se na hranicích setkali vůdci Severu a Jihu a nakonec podepsali prohlášení o společném závazku k úplné denuklearizaci poloostrova. Souhlasili také s dalšími rozhovory, které by zahrnovaly i další země, včetně spojence Soulu - USA a Čínou podporující Pchjongjang, ve snaze konečně podepsat mírovou dohodu namísto příměří, které existovalo od doby, kdy v roce 1953 skončila korejská válka.

Jako vstřícné gesto Severní Korea plánuje na květen uzavřít své testovací místo pro jaderné zbraně a poskytne jihokorejským a americkým odborníkům a médiím přístup k procesu, potvrzuje Jižní Korea. O uzavření bylo zjevně rozhodnuto, když se severokorejský vůdce Kim Čong-un a jihokorej-

ský prezident Mu Če-in setkali na historickém summitu. Souhlasili také s tím, že zveřejní demontáž. Vedoucí Severu řekl, že pozve bezpečnostní odborníky a novináře. Řekl, že jeho země nebude potřebovat atomové jádro, pokud Spojené státy americké slibují neagresí.

Dalším krokem bude Kimova dlouho očekávaná schůzka s americkým prezidentem Donaldem Trumpem, která se uskuteční 12. června v Singapuru. Trump prosazoval to, co nazýval politikou "maximálního tlaku" vůči Severní Koreji, s vážnými ekonomickými sankcemi a téměř konstantním vojenským výcvikem na hranicích. "Bude to velmi důležité setkání," řekl Trump. "Ale uvidíme, jak to půjde. Můžeme jednat, ale v opačném případě, pokud nebudou předpoklady pro dohodu, odcházím." (sh)

Nová éra, už žádná válka? Dvě Koreji se shodují na úplné denuklearizaci. Kim Čong-un (vlevo) a Mun Če-in si podali ruce na hranici obou států

U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA ● U NÁS DOMA

Braňme historickou pravdu...

(Dokončení ze s. 1)

Městská část Praha 6 se záměrně soustředila na pomník maršála Koněva, kritizoval Hruža. V čele se starostou Mgr. Ondřejem Kolářem (TOP 09) chystá umístění na pomník doplňující texty s účelovými a tendenčními informacemi. "Nevěřím jejich tvrzení. že jim jde o objektivní pravdu. Na pozadí těchto skandálních aktivit je trvalá snaha části politických sil umístit pomník maršála Koněva z veřejného prostoru Prahy 6 a dokončit přepisování dějin. Braňme historickou pravdu! Odmítněme zkreslování dějin!", apeloval zastupitel Hruža. "Postavme se proti hulvátskému a znevažování role Rudé armády při osvobození Československa a Prahy. Bojujme aktivně za mír!"

Ponižovat roli Koněva je hanebné

Předseda Českého svazu bojovníků za svobodu (ČSBS) Jaroslav Vodička prohlásil: "... Nesouhlasíme s jakoukoliv opravou dějin této války, s vymazáním a úpravou hrdinských činů kohokoliv. Lidský život je mnohovrstevný, nikdo z nás není bílý ani černý. Za našeho života... jsme stavěni do různých mimořádných situací. Stejně tak i velikáni našich a světových dějin. Je na historících, aby zkoumali, řešili, hodnotili... Ale snižovat podíl maršála Koněva na výsledcích 2. světové války je hanebné!... Nebo se stane novým zvykem v zájmu toho či onoho, že budeme přidávat ponižující vysvětlující tabulky?! Třeba k pomníku jiných osobností... k Boženě Němcové na Vyšehrad. Ke Karlu Krylovi na břevnovský hřbitov... Či k prezidentu Ludvíku Svobodovi v Kroměříži.

Významné osobnosti žijí mnohovrstevný život. Rozhodují se dobře či chybně. Jsou nuceny okolnostmi k těm či oněm krokům. V paměti nás všech však zůstávají jejich kroky nejvýznamnější.... A to ostatní už jsou dějiny. Ona barevnost života, který právě pro velké osobnosti nikdy nebývá lehký. A sám život vojenský nebyl lehký ani pro maršála Koněva. Jednoho z nejvýznamnějších velitelů 20. století. Dozvěděl jsem se, že má být na Staroměstské radnici daná cedulka pod pamětní desku maršála Koněva, že první přišli do Prahy osvobozovat vlasovci. Ptám se - jsou to ti vlasovci, kteří 20. dubna 1945 vypálili Zákřov a pozabíjeli devatenáct lidí?"

Vzpomínkové shromáždění u sochy maršála Koněva s kladením věnců a kytic vděčnosti, moderované Josefem Gottwaldem, zakončila minuta ticha k počtu padlých osvoboditelů. Uspořádali ho ČSBS a Československá společnost. Pietní akt provázely počty Čestné stráže Armády ČR. Aktu se zúčastnil také velvyslanec Kazachstánu v ČR Seržan Abdykarimov, předsedkyně Sdružení zahraničních vojáků 2. světové války Květoslava Vojtová, zastupitelé hlavního města Prahy za KSCM, které reprezentovala Marta Semelová, předseda Slovanského výboru ČR Jan Minář s tajemnicí Evou Holečkovou a další představitelé vlasteneckých organizací.

Brno vzpomnělo osvoboditelů

Osvobození Brna od nacistické poroby pietně vzpomněli 26. dubna občané této moravské metropole. Týž den před 73 roky do ní vstoupil 2. ukrajinský front Rudé armády pod velením sovětského maršála Rodiona Jakovleviče Malinovského s jednotkami rumunské armády. Na Čestném pohřebišti Sovětské armády na Ústředním hřbitově v Brně je pochováno 3650 padlých rudoarmějců a 1500 rumunských vojáků. K uctění jejich památky tu spochinuly kytice delegací Generálního konzulátu Ruské federace na Moravě, Česko-ruské a Rusko-české společnosti, Městského výboru KSCM v Brně, Klubu českého pohraničí, Levicového klubu žen Dobromysl a dalších občanů Brna.

Pieta u mostu Barikádníků a Českého rozhlasu...

Statečnosti bojovníků Pražského povstání se přišli 4. května poklonit komunisté z Prahy 7 a 8 i dalších částí našeho velkoměsta

Stranu 1 připravil a redigoval Zdeněk Hoření, stranu 2 Jan Jelínek.

k pamětní desce u mostu Barikádníků a k pomníku poblíž budovy Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy. Kytičky sem položené z jejich rukou vyjádřily dík obráncům naší zlaté Prahy.

městem, jehož svobodný rozhlas nepřestal vysílat ani v neprudších bojích." Zdůraznil, že v Praze a okolí padlo 690 rudoarmějců. Zpochybil roli tzv. vlasovců Ruské osvobozené armády, kteří bojovali po boku

ho pohraničí. Na aktu byli přítomni zástupci Ruské federace, Běloruska, Čínské lidové republiky a Korejské lidové demokratické republiky, zástupci německé Die Linke Zschopau a Stálého fóra Evropské levice regionů Die Linke Brandenburg. Po položení věnců a kytic k pylonům zazněl hlavní projev hejtmana Ústeckého kraje Oldřicha Bubenička. Zdůraznil, že je velmi rád, když vidí mezi účastníky mladé lidi, kteří mají život před sebou, aby vnímali odkaz starších, kteří ještě pamatují, co znamenala 2. světová válka, a znají tudíž cenu míru. Místopředseda ÚV KSCM a poslanec Stanislav Grospič vyzval k obraně a uchránění míru pro současné a příští generace, neboť ohniska války po celém světě stále planou.

Plzní projel Konvoj svobody

Jak sdělila ČTK, více než 220 kusů vojenské techniky Konvoje svobody přivítali 5. května v centru Plzně občané. Zdravili na Slavnostech svobody americké a belgické veterány, kteří v roce 1945 osvobozovali západní Čechy. Mezi nimi byl také vnuk amerického generála Pattona, jehož vojáci Plzeň osvobodili - George Patton Waters. Po rekonstrukci na Plzeňské třídě byl odhalen památník Díky, Ameriko.

Noční vlci uctili padlé na Olšanech

"Cestami vítězství" se nazývala spanilá jízda členů ruského motorkářského klubu Noční vlci, kteří 7. května v metropoli na Vltavě uctili památku padlých sovětských vojáků za 2. světové války. Kromě Rusů na silných strojích přijeli čeští a slovenští motorkáři a občané z dalších slovanských národů. Ti všichni na Čestném pohřebišti na pražských Olšanech k hřbitovům k hlavnímu památníku rudoarmějců položili věnec a rudé karafáty. Olšany také zazněla píseň Svátá válka. Hlavním cílem Nočních vlků je projet v šlépějích rudoarmějců, kteří nejen na pásech svých tanků přivezli ratolest míru až do Berlína, kde dobili fašistickou bestii v jejím doupěti.

Motorkáře přátelsky vítali čeští občané. Například bývalá poslankyně Marta Semelová, spisovatelka Lenka Procházková. U památníku je přivítala jménem českých žen Květa Šlahúnková, předsedkyně Levicových klubů žen. Ale na Olšanech tropili i nestoudnosti slaboduší protivníci motorkářů s vlajkami Evropské unie, Ukrajiny a NATO. Poslanec Jaroslav Foldyna, který s Nočními vlky na Olšany přijel, se s provokací utkal slovním soubojem a motorkáře hájil. "Nepřijeli sem dělat politickou provokaci, ale uctít památku (sovětských vojáků)", vysvětloval jim. Policie také zadržela jednoho muže, podezřelého z přestupku proti veřejnému pořádku.

Vítkovem zněl husitský chorál

Pířím oslav 73. výročí ukončení 2. světové války v Evropě a Dne vítězství nad fašismem byl 8. května pietní akt na pražském Vítkově. Jak sdělila ČTK, vojáci Armády ČR nejprve přinesli na nádvoří před památníkem historické armádní prapory za zvuku husitského chorálu Ktož sú boží bojovníci. Zazněla státní hymna. Prezident ČR Miloš Zeman, političtí představitelé, zástupci spolků a válečných veteránů položili věnce k památníku. Zazněly salvy, vypalené čestnou stráž. Nad shromážděním proletěla dvojice armádních stíhaček JAS-39 Gripen a letoun Challenger.

Vojenskou přehlídku, která vzpomínkové akci předcházela, vykonala ministryně obrany v demisi Karla Šlechťová a náčelník generálního štábu Aleš Opat.

Prezident M. Zeman také pozdravil přítomné vojáky, poklonil se padlým u památníku a s přítomnými držel minutu ticha. Po skončení ceremoniálu udělila ministryně obrany ve slavnostní síni památníku nejvyšší resortní vyznamenání deseti válečným veteránům. Na Vítkově rovněž byli předsedové Senátu a Sněmovny Milan Štěch a Radek Vondráček, premiér v demisi Andrej Babiš. Pietní akty k ukončení války probíhaly v májových dnech rovněž na mnoha dalších místech naší vlasti. **Pravda dějin však jasně říká, že skutečný Den vítězství se má slavit o den později - 9. května!**

Hledat dialog s Ruskem a cesty přiblížování se

Prezident republiky Miloš Zeman 9. května na oslavách vítězství nad fašismem na recepci na velvyslanectví Ruské federace ocenil oběť všech těch, kteří "ve válce rasové nenávisti" padli na území Československa, a nejen těch. Napsaly o tom Haló noviny. Zdůraznil, že nacisté chtěli zničit nejen Židy, ale ve druhé fázi i všechny Slované! Odsoudil také protiruské sankce, "které nikomu nepomáhají", a potvrdil svou snahu neustále zlepšovat vzájemné ekonomické vazby.

Za vhodný označil Zemanův projev místopředseda Poslanecké sněmovny a předseda ÚV KSCM Vojtěch Filip. Podle něho to "bylo i o současném česko-ruském dialogu a o zatěžování sankcemi na Ruskou federaci. Je potřeba hledat jiné cesty, aby Evropa mohla využít ruské přírodní zdroje a za to by jí byly nabídnuty moderní ruské technologie." Místopředseda ÚV KSCM Stanislav Grospič ocenil, "že se prezident dívá pragmaticky na naše vztahy s Ruskou federací a neopakuje to, co často slyšíme od představitelů pravicových stran nebo přímo z Evropské unie... vidí Rusko jako partnera, s nímž chceme udržovat rovnoprávné vztahy. Je si vědom té vazby, že k sobě máme blízko z hlediska slovanských národů a že není možné stavět budoucnost Evropy a světa a přitom vylučovat Ruskou federaci. Naopak, je třeba hledat dialog a cesty k přiblížování se."

Marta Semelová odsoudila primitivní barbarství

Také Krajský výbor KSCM Praha zorganizoval 9. května odpoledne na Čestném pohřebišti rudoarmějců na Olšanech pietní shromáždění za účasti zástupců Klubu českého pohraničí, mladých komunistů, Slovanského výboru ČR, představitelů základních organizací a obvodních výborů KSCM v hlavním městě. Marta Semelová, předsedkyně klubu zastupitelů KSCM v Zastupitelstvu hlavního města Prahy na něm vyslovila poctu na adresu motorkářskému klubu Nočních vlků, kteří urazili stovky a stovky kilometrů, aby se poklonili svým předkům, kteří položili svůj život za to, abychom my mohli žít. "Donesli nám svobodu a mír. Kapitalistický systém plodí nevzdělance a arogantní lidi, s nimiž manipulují zájmy bůhví koho. Třiasedmdesát let od konce nejstrašnější války v dějinách lidstva jsme svědky vyvěšování transparentů s hákovými kříži na oslavách 1. máje komunistů," zobrazila odpornou realitu. "Jsme svědky nadávky tím, kdo sem přicházejí s pokorou vzdát úctu padlým rudoarmějcům, kdy na pomník maršála Koněva kdosi vyliil růžovou barvu."

Cyničtí vandalové bez úcty k životu

Semelová také seznámila přítomné se stanoviskem KV KSČ Praha i jejího klubu zastupitelů v Zastupitelstvu hlavního města Prahy. Pomník probouzí reminiscence na den 9. května 1945, kdy přijela Rudá armáda do Prahy a završila tak osvobození Československa, na němž měla největší podíl. Při osvobození naší země padlo 144 000 rudoarmějců. Při samotném osvobození Prahy v posledních dnech a hodinách války položilo svůj život na 500 rudoarmějců. Zemřelo daleko od svých rodin, daleko od domova, abychom my mohli žít.

Jednotkám 1. ukrajinského frontu, jež památného 9. května vstoupily do Prahy, velel maršál Ivan Štepanovič Koněv. Jeho pomník v Praze 6 symbolizuje vděčnost Rudé armády a úctu k padlým při osvobození naší vlasti, zdůrazňuje se ve stanovisku. Poškodit tento pomník v májových dnech politím růžovou barvou může jen naprostý hulvát! Barbar, jenž navazuje na nehoráznou aktivitu svých primitivních předchůdců, co ničili pomník Koněva v letech předcházejících, kteří přebarvili na růžovo smíchovský tank, nemajíce špetku úcty k lidskému životu, k obětem těch, kteří nás přišli zachránit. Tito nevzdělaní cyničtí vandalové si zaslouží nejvyšší odsouzení a pohrdání všech slušných lidí. Hlavní projev pak přednesl 1. místopředseda ÚV KSCM a pražský zastupitel Petr Šimůnek. **JAN JELÍNEK**

Pietní akt na Čestném pohřebišti rudoarmějců na Olšanech

Foto: MIROSLAV HAVLÍK

Pietní akt v Kroměříži 3. května u rovu Ludvíka Svobody. Uprostřed jeho dcera Zoe Klusáková-Svobodová. Vlevo její vnuk Miroslav Klusák, vpravo Ludvík Engel, předseda Společnosti L. Svobody.

Řečníci 5. května při vzpomínce na oběti Pražského povstání v květnu 1945 u budovy Českého rozhlasu v Praze odmítli zpochybňování významu povstání a vyzdvihli hrdinství pracovníků rozhlasu a povstalců. Napsaly to Haló noviny. Tenkrát v bojích o rozhlas padlo na 170 lidí. Proti názorům, že povstání bylo ukvapené a zbytečné a že stačilo vyčkat na příchod Rudé armády, se ohradil předseda Senátu Milan Štěch (ČSSD). "Tady se ale zapomíná na záměry německé armády, která počítala s obranou nejméně dvoutýdenní, přičemž by celá historická část na levém břehu Vltavy byla zničena," řekl v projevu. Předseda ČSBS Jaroslav Vodička uvedl: "Praha se za druhé světové války stala jediným osvobozeným

Němců proti sovětským vojákům, ale na konci války prý pomohli zachránit Prahu. Obětem války vzdal hold ČSBS týž den také na Ďáblickém hřbitově, kde leží kolem 160 padlých. Kromě Čechoslováků i příslušníci italské, francouzské, jugoslávské a americké armády.

V Terezíně zazněla výzva k obraně míru

U příležitosti 73. výročí osvobození naší vlasti a k uctění památky všech umučených v koncentračních táborech se konalo 5. května na Národním hřbitově v Terezíně pietní shromáždění. Informovaly o tom Haló noviny. Pořádalo ho ústecký Krajský výbor KSCM, Levicové kluby žen a Kluby české-

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Svobodovci bojovali čestně až do úplného vítězství

Bachmač - Sokolovo - Ludvík Svoboda v stoleté historii Československa. Pod tímto názvem se letos v dubnu konala v Domě armády v pražských Dejvicích konference, uspořádaná Společností Ludvíka Svobody (SLS). Jejím účastníky byli též profesorka Zoe Klusáková-Svobodová, čestná předsedkyně SLS, a primátor města Svidník Ján Holodňák. Docent Jozef Bystrický z Vojenského historického ústavu Bratislava tady citoval z osobního dopisu L. Svobody rodině, který napsal 29. ledna 1943 před odchodem na frontu. Dopis plně vystihuje Svobodův ryzí charakter.

Výměna velení generálů na Dukle

"Vše, co jsem dělal, dělal jsem čestně, poctivě, jen a jen pro osvobození naší nejkrašíjší na světě drahé vlasti, jí také naše životy chceme dát. Zítra odcházím s první československou vojenskou jednotkou na bojiště, abych po boku statečné Sovětské armády bojoval za osvobození našeho drahého národa. Budeme bojovat čestně a nekompromisně, až do úplného vítězství." A 30. ledna 1943 odešli naši vojáci na frontu. Bystrický také podrobně zmínil přehled národů a národností, jejichž mužové a ženy bojovali ve Svobodově jednotce. Kromě Čechů a Slováků to dále byli například Ukrajinci, Rusíni, Poláci, Židé, Romové... Před boji v Kyjevě v listopadu 1943 měla čs. samostatná brigáda v Sovětském svazu 3348 osob a k 1. dubnu 1944 čítalo čs. vojsko již 7065 příslušníků a příslušnic.

Bystrický poukázal na okolnosti vedoucí k nahrazení generála Kratochvíla ve velení čs. armádního sboru generálem Svobodou. Stalo se tak kvůli chybám, jichž se dopustil Kratochvíl při velení v boji na Dukle, kdy se mu vymklo z rukou a 9. a 10. září 1944 došlo ke značným ztrátám na životech vojáků. Generál Kratochvíl po odvolání z funkce velitele sebekriticky

připustil svoji zodpovědnost za špatné organizování boje. L. Svoboda se po odvolání Kratochvílovi nejprve zdráhal funkci velitele sboru převzít. Poukazoval na ústavní formalitu s tím, že může být jmenován pouze prezidentem republiky. Ale na doporučení generála Kratochvíla pak funkci velitele přijal. Svoboda se v bojích o Dukelský průsmyk snažil co nejvíce šetřit životy vojáků.

Oranská skupina - největší čs. vojenský příběh 20. století

Takzvanou Oranskou skupinu - necelou stovku důstojníků a poddůstojníků v čele s podplukovníkem Ludvíkem Svobodou - představil ve svém referátu Jindřich Marek z Vojenského historického ústavu Praha. Tato skupina vytvořila kádr první jednotky 1. polního praporu a později i páteř celé brigády, rozrostlé na 3500 lidí. Tyto vojáci měli Svoboda možnost dobře poznat, neboť s nimi byl více než dva roky internován v SSSR ve městě Oranky. Vzájemně si důvěřovali, jeden na druhého se mohl spolehnout.

A převážná většina mužů z Oranské skupiny, co prošli frontou, se vrátila domů do ČSR jako úspěšní důstojníci - poručíci jako Lomský a Janko v hodnostech podplukovníků, desátník Buršík nebo četář Tesařík v hodnostech štábních kapitánů... "Měli maršálskou hůl v tornistře a štěstí, že válku přežili," obrazně podotkl Marek. Zdůraznil přitom obrovskou morálku vojáků Oranské skupiny a jejího hlubokého vlasteneckého ducha. Jejich zklamání z mnichovské zrady, což byla tenkrát pro každého člověka velká rána. Uprchlí z hitlerovci okupované vlasti do Polska, kde zaznamenají těžkou porážku jeho armády Němci, dostanou se do sovětské internace a přemítají, co s nimi dál bude? Také Francie prohrává s Hitlerem na celé čáře... "Ti kluci od září 1938 až do roku 1941, kdy Sověti ustupují před nacistickými vetřelci až k Moskvě, nevidí nic pozitivního. Pře-

Účastníci konference: zleva Ján Holodňák, Zoe Klusáková-Svobodová a bývalý místopředseda ÚV KSČM Josef Skála
Foto - EVA HOLEČKOVÁ

sto byli plni odhodlání a energie, odcházejí na frontu," řekl Marek. "Ti hoši představují dramatický a složitý příběh. Já Oranskou skupinu považuji za jeden z největších československých příběhů 20. století. Podobně jako Klapálovu partu, která se v poušti v Palestině dává dohromady ze sebraných utečenců z Balkánu." Místo televizních seriálů, jako jsou První republika, Zdivočelá země nebo České století, by se měly točit seriály o takových vojácích", zdůraznil Marek.

Statečný boj u Sokolova s německými tanky

S průběhem bitvy u Sokolova 8. března 1943 seznámil na konferenci Milan Mojžíš z Čs. obce legionářské, čerpající přitom i z dokumentů německého spolkového archivu. Proti čs. vojákům útočila hitle-

rovská 6. tanková divize, jedna z nejlepších německých divizí, ověněná slávou z vítězných tažení Polskem a Francií. Tato velmi úderná a zkušena divize se rovněž drala na severním úseku fronty v plánu Barbarossa na Leningrad. To již byla po obsazení Československa v březnu 1939 vyzbrojena vynikajícími čs. tanky. A na frontu na jihovýchodě SSSR pak byla nasazena v listopadu 1942 s modernizovanými tanky Panzer s rozkazem probít se k Stalingradu. A právě tato ostřílená divize obrněnců se střetla s čs. vojáky u Sokolova. Za úkol měla prorazit a vytvořit předmostí na řece Mži, což se jí nepoda-

řilo! V odporu proti elitní divizi prokázali naši vojáci obrovskou statečnost a přinesli oběti! Podle Mojžíše jich v boji u Sokolova padlo 88, dalších sedmáct zemřelo při přesunu.

Čs. legionáři se bili po boku bolševiků

O bitvě u Bachmače před sto lety v březnu 1918 hovořil Petr Tolar z Československé obce legionářské. A zdůraznil přitom, že její význam spočívá v tom, že "od Bachmače odjížděl Čs. armádní sbor vnitřně jednotnější, zocelený a obohacený bojovými zkušenostmi. Vítězství v této bitvě bylo dalším krokem k svobodnému státu Čechů a Slováků." Čs. armádní sbor, první divizi, tvořily střelecké pluky Mistra Jana Husa, Jiřího z Poděbrad, Jana Žižky z Trocnova, Prokopa Velikého, druhou divizi pak střelecký pluk Pražský - T. G. Masaryka a další útvary.

Bachmač byl strategický železniční uzel. Spojovaly se tady tři tratě a také zde byla tři nádraží. Nejdůležitější z nich - ústřední Libavské. V boji u Bachmače se čs. legionáři střetli pouze s vojáky německými. A poprvé a zároveň i naposledy bojovali po boku rudých bolševiků! Během bojů tu mělo padnout, zemřít nebo být nezvěstných 85 čs. legionářů. Ale jak se později zjistilo, někteří z nich boje přežili a dokonce byly i případy, že někteří přeběhli k bolševikům. Významná se stala skutečnost, že čs. legiím se u Bachmače podařilo odpoutat od Němců na východ do hloubi Ruska a zajistit si k tomu na železnici vozový park. Proto mohli k svému přesunu použít více než půl stovky lokomotiv a přes 1300 vagonů. Později tento park čítal 11 000 vozů ve více než čtvrt tisícovce ešalonů. JAN JELÍNEK

Národní muzeum slaví 200 let

Je klenotem našeho národa. Pražské Národní muzeum bylo založeno jako Vlastenecké muzeum 15. dubna 1818 slavnostním svoláním zemské šlechty. U kolébky jeho zrodu stáli osvícenci tehdejší doby Kašpar Maria Šternberg, František Palacký, Jan Evangelista Purkyně, francouzský badatel Joachim Barande a další. Patří k nejstarším a největším muzeím České republiky.

Jeho sbírky byly dle internetu zpočátku shromažďovány a schraňovány v minoritním klášteře svatého Jakuba na Starém Městě a v soukromých bytech. První sídlo muzeum mělo roku 1819 v Šternberském paláci na Hradčanech. Od roku 1846 jsou jeho sbírky uloženy v Nostickém paláci v ulici Na příkopě. Teprve až od roku 1891 využívá muzeum prostory v budově neorenesančního stylu v horní části Václavského náměstí. Dnes se Národní muzeum může pochlubit více než 20 miliony sbírkových předmětů z oblasti přírody, historie, mineralogie, geologie, paleontologie a dalších vědních oborů. Ty návštěvníkům ukazuje v patnácti pražských i mimopražských objektech. Jsou to například České muzeum

hudby v někdejší barokním klášteře svatě Máří Magdaleny na Malé Straně, Národopisné muzeum - Musaion, seznamující s českými tradicemi a zvyky, Národní památník na Vítkově, Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických kultur, Vrchotovy Janovice s romantickým zámečkem, Muzeum české loutky a cirkusu v Prachaticích...

Vznikne také moderní muzejní komplex podzemním propojením historické budovy Národního muzea se sousední Novou budovou Národního muzea, v níž kdysi sídlilo Federální shromáždění ČSSR. Zde budou moci návštěvníci zhlédnout v unikátních expozicích rozličné poklady z rozsáhlých sbírek. Oslavy 200. výročí založení Národního muzea vyvrcholí letos v říjnu, kdy má být veřejnosti ve zkušebním provozu částečně zpřístupněna zrekonstruovaná historická budova Národního muzea. Občane si tady budou moci prohlédnout Československou/Slovenskou - českou výstavu při příležitosti 100. výročí založení Československé republiky. Tuto expozici uspořádá naše Národní muzeum se Slovenským Národním muzeem. JAN JELÍNEK

Lidice - krvavý teror!

Sousoší 82 zavražděných lidických dětí

Foto - EVA HOLEČKOVÁ (2x)

Děvčátko - nejmladší lidické dítě

MOTTO:

"NEBUDE VŠAK TRVAT DLOUHO A BUDEME SLYŠET RŮZNÉ, VŠELIŽAK FORMULOVANÉ A V SYSTÉMY VYPRACOVANÉ OMLUVY, VÝMLUVY A OMÝVÁNÍ VŠEHO TOHO, ČEHO SE NĚMCI V TĚTO VÁLCE TAK NESLYŠANĚ DOPOUŠŤELI."

Z PROJEVU PREZIDENTA DR. E. BENEŠE

NAD SPOLEČNÝM HRØBEM LIDICKÝCH MUŽŮ 10. ČERVENA 1945

Po úspěšném atentátu našich parašutistů na Reinharda Heydricha v roce 1942 byla obec Lidice v odvetu vypálena a dokonale srovnána se zemí a veškeré místní obyvatelstvo popraveno nebo odsunuto do koncentračních táborů. Celkový počet obětí dosáhl počtu 340 (192 mužů, 60 žen a 88 dětí). Navečer dne 9. června byly Lidice obklíčeny jednotkami SS a německé policie, nikdo nesměl obec opustit. Organizační štáb akce už byl na místě a všemu velel. Ráno 10. června 1942 se na místo osobně dostal K. H. Frank, aby dohlížel na likvidaci obce.

Odezva ve světě

Zločinné vyhlazení Lidic svou plánovitostí a chladnokrevností pobouřilo celý svět. Města a obce se na protest proti nacistickému zločinu přejmenovávaly na Lidice; jménem Lidice byly křtěny právě narozené děti. Britští horníci založili hnutí "Lidice budou žít" a zorganizovali sbírku na obnovu obce. Pod jménem Lidice bojovaly československé tanky na východní i na západní frontě. Příběh Lidic byl záhy několikrát zfilmován. Události v okupovaném Československu nezůstaly bez politické odezvy. Nedlouho po atentátu na Heydricha a následném vyvraždění Lidic

a Ležáků vlády Velké Británie (5. srpna) a Francie (29. září) uznaly mnichovskou dohodu za neplatnou od samého počátku.

Obnova Lidic

Okamžitě po osvobození bylo místo lidické tragédie provizorně pietně upraveno a 10. června 1945, v den třetího výročí, přislíbila československá vláda Lidice obnovit a vybudovat. Území starých Lidic bylo prohlášeno Národní kulturní památkou. Osud Lidic nebyl ojedinělý; k masakrům civilistů docházelo za druhé světové války po celé Evropě. Žádným zločinem se však nacisté před světem nepyšili tak jako vyhlazením Lidic.

Osud Lidic a podobně postižených obcí je trvalým mementem i v odstupe sedmdesáti let. Naším úkolem je trvale připomínat jejich osud pod nacistickým útlakem a neopomíjet hrůzy, které přináší válka, ať k ní dojde kdekoliv a kdykoliv ve světě.

Historická budova Národního muzea v horní části Václavského náměstí

Neušlo nám

■ Kde je pravda po americku?

Americký zpravodajský výbor vydal "upravenou" odtajněnou verzi zprávy o údajném ruském zásahu do prezidentských voleb v roce 2016. Zpráva oficiálně vyloučila prezidenta Trumpa z jakýchkoliv tajných dohod. "Zatím výbor nenalezl žádné důkazy o tom, že kampaň s Trumpem byla dohodnutá, koordinována nebo výsledkem spiknutí s ruskou vládou."

Dokument o 253 stranách byl vytvořen na základě ročního vyšetřování údajného ruského spiknutí. (Zástupce Mike Conaway řekl, že "redakce" textu byly provedeny na naléhání americké zpravodajské služby.)

■ Není brambor jako brambor

Smažené hranolky v restauracích McDonald's od Moskvy až po Murmansk budou od nynížka z ruských brambor. Sankce, které Spojené státy zavedly proti Rusku, totiž americký řetězec restaurací rychle obcerstvení přiměly používat v Rusku místní brambory. V rozhovoru to řekl šéf

společnosti McDonald's Russia Chamzat Chasbulatov. McDonald's první restauraci v Rusku otevřel už v roce 1990.

■ Zlý sen

Kdyby se Rusko a Čína spojily v navzájem spolupracující ekonomický celek, od Evropy a USA oddělený, zaznamenalo by Rusko na Východě nesmírný růst moci, zatímco pro moc západní by to představovalo totální kolaps. Bylo by to cosi jako světová revoluce a byla by to též poslední věc, po které by toužily západní banky, jejichž hlavní funkcí je expandovat západní finanční hegemonii do celého světa. (P. C. Roberts: z interview pro Herland Report)

■ Narušení vzdušného prostoru

Ruská vzdušná obrana zachytila a zničila několik vzdušných cílů směřujících k letecké základně Khmeimim v Sýrii, řekl její vojenský mluvčí. "Všechny cíle byly zničeny protiletadlovými prostředky ruské základny." V důsledku incidentu nedošlo k žádným ztrátám a základna se vrátila k rutinním operacím. Podle nepotvrzené zprávy byla ruská letecká základna napadena dvěma vyzbrojenými drony, které vyslala jedna z militantních skupin ze severní Latakie nebo jižní provincie Sýrie Idlib.

■ Další doba ledová?

Velká zima, mraz, sněhové závěje a varování, aby se Rusko připravilo na teploty až -80 °C. Sněží i ve státech, které leží na březích Středozemního moře. Co se děje? V posledních dnech se výrazně ochlazení týká celé severní polokoule. Obzvláště východní a jihovýchodní Evropa se potýká s krutými mrazy a sněhovými bouřkami. Nevytře stěna zima se nevyhnula ani USA a velké části Ruska. Někteří vědci upozorňují na nebezpečí, že jde o předzvěst nové doby ledové, která by zemí mohla zasáhnout už za několik desítek let. V Rusku příkladně letos oslavili nejchladnější pravoslavné Vánoce za posledních 125 let. V ruském městě Chanty-Mansijsk naměřili teplotu -62 °C.

■ Záhada opuštěného auta

Někdo nechal v západním Německu před 40 lety stát Ladu. Našli ji s 33 největšími km. Nevíme, proč tohle auto někdo koupil a nechal ho stát pod širým nebem po ujetí tak malé vzdálenosti. Ale stalo se to a výsledkem je úžasný stroj času.

Stranu 4 připravili a redigovali Stanislav Hrzina a Jan Jelínek.

SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS ● SVĚT KOLEM NÁS

Vrchol oslav vítězství ve válce byl v Moskvě

Pod tímto titulkem přinesly své zpravodajství Haló noviny z velké vojenské přehlídky 9. května na moskevském Rudém náměstí, konané při příležitosti 73. výročí vítězství tehdejšího Sovětského svazu ve Velké vlastenecké válce. Prezident Putin, opětovně zvolený a inaugurovaný do úřadu hlavy ruského státu, prohlásil, že Rusko je otevřené dialogu ve všech otázkách globální bezpečnosti.

Putin vyzdvihl klíčovou roli Sovětské armády v porážce nacistického Německa. Kritizoval snahu "válečné události zkrešlovat, a tím přepsat dějiny", tedy snižovat zásluhy sovětského lidu. "Nikdy nedovolíme, aby se to stalo. Rusko je připravené ke konstruktivnímu rovnoprávnímu partnerství v zájmu shody, klidu a pokroku na planetě."

Hosty přehlídky na Rudém náměstí byli s dalšími vojenskými a politickými činiteli také srbský prezident Aleksandr Vučić, a kontroverzní izraelský premiér Benjamin Netanjahu.

Náměstím nejprve pochodovaly šiky více než 13 000 vojáků. Poté defilovalo 159 kusů vojenské techniky včetně nových tanků Armata, transportérů Bumerang, robotických vozidel Uran-6 a Uran-9 či bezpilotních strojů Korsar a Katran. Poprvé se představila bojová vozidla na podporu tanků Terminator. Ukázkový let předvedlo 75

Chlapec s tátou sledují přehlídku

bojových letounů a vrtulníků. Byly mezi nimi dvě nejnovější ruské stíhačky páté generace Su-57 a dva bojové letouny MiG-31K s raketami Kinžal. Tyto střely

podle ČTK létají hypersonickou rychlostí - pětinasobně rychleji než zvuk a v současné době je nedokáže zastavit žádná protiletadlová obrana na světě!

Po přehlídce položil V. Putin květy k pomníku Neznámého vojína v Alexandrovském parku u Kremelské zdi v doprovodu A. Vučića a B. Netanjahua.

Hranice Ukrajiny - poučme se z historie

Ignorování dějin a neznalost historie nás kvalifikuje na kandidáty nového zotročení. Bible jasně zjevuje, že kde není poznání, hyne lid. Ukrajina byla do roku 1654 nepatrný státěček, v rozmezí gubernie. Od roku 1654 do roku 1917 ruští carové darovali Ukrajině rozsáhlé území na severozápadě, včetně Kyjeva. Kyjev byl původně prvním hlavním městem Ruska. To si musíte uvědomit. V roce 1922 daroval Lenin Ukrajině východní území, zvané Novorusko. To je ono území, ve kterém se dnes vede válka. V roce 1939 daroval Ukrajině Stalin západní území a v roce 1945 po válce přidal k území Ukrajiny část naší první republiky, Podkarpatskou Rus. V roce 1954 daroval Chruščov Ukrajině Krym.

Ve světle této historie vzniku tohoto státu je absurdní tvrdit, že Rusko Ukrajinu dobývalo, nebo že ji chce obsadit. Tento historický výčet pohybu hranic Ukrajiny ukazuje, že tento stát vznikl díky Rusku a Sovětskému svazu. Jestliže se Rusové dozvěděli, že Spojené státy plánují v Sevastopolu zřítit svou vojenskou základnu, Krym si prostě vzali zpět, aby tomu zabránili. Nikdo nevytýkal Spojeným státům, že obsadily intervencí svých vojsk například v roce 1983 Grenadu. Grenada nikdy historicky nepatřila Spojeným státům. Nikdo nevyčítal Anglii, že dobyla Falklandské ostrovy. Falklandské

ostrovy historicky i geograficky patřily Argentíně.

Rusové se poučili v případě Krymu od Izraelců. Ti zaútočili na egyptská letiště doslova pět minut před jejich útokem na izraelský stát v šestidenní válce v roce 1967, kdy se několik arabských států pokusilo zničit stát Izrael. Všimněte si, že od dob Napoleona byly na Rusko iniciovány útoky vždy ze Západu. Obě světové války byly iniciovány západními evropskými mocnostmi. Při norimberském procesu se hlavní americký soudce Tauler vyjádřil, že bez finanční podpory německé firmy I. G. Farben by Hitler nemohl začít válku. Tento Američan jistě věděl, že I. G. Farben, která například dodávala Cyklon-B na plynování Židů a národů, měla smlouvu s americkou firmou "American-Oil". To ukazuje, že hlavním iniciátorem světových válek nebyly národní vlády, ale nadnárodní monopoly, koncerny a bankovní skupiny, řízené od jednoho stolu. Začátek a průběh obou válek to potvrzuje na několika záhadných událostech.

Studujte historii a získáte moudrost, identitu a poznání božího plánu s lidstvem. Poznání historie brání novému totalitnímu zotročení. Kdo iniciuje opět další válku v Evropě? Neměli bychom měřit dvojím metrem. Opravdu, neznalost historie je neomluvitelná. Záhadné události obou válek mají společný jmenovatel. Strany konfliktu byly řízeny z jednoho centra.

Ruský prezident Vladimir Putin (vlevo) a izraelský premiér Benjamin Netanjahu na ceremonii položení věnců ke Hrobu neznámého vojína

Vojáci pochodují na Rudém náměstí

Ruské rakety pro Sýrii

A tak zatímco Izrael, USA, Velká Británie a Francie bombardovaly Sýrii "mírovými" raketami, Sýřané začali prchat před nálety do Evropy. Co se tady děje, víme všichni. Jenom nevíme, komu to má sloužit. Izraeli, který dostává moderní zbraně a peníze z USA na zvětšení území? USA v zájmu ropy a plynu? Čas ukáže, ale lidé v Sýrii trpěli a někteří se začali v Evropě mstít.

Ale hrátky zřejmě brzo skončí: Rusko už v nejbližší době dodá do Sýrie zdarma baterie protiraket S-300 Favorit, které mají chránit hlavní město Damašek a syrská vojenská letiště. Napsal to ruský list Kom-

mersant s odkazem na své armádní a diplomatické zdroje. O dodávce, která má podle ruského listu hlavně politické důvody, Moskva prý už prakticky rozhodla.

Rusko informovalo o možnosti dodávek moderních protiraket po raketovém útoku USA a jejich spojenců na syrské chemické laboratoře a vojenská letiště z předminulého týdne. Moskva uzavřela kontrakt se Sýrií o dodávce systémů S-300 už v roce 2010, před několika lety ale odmítla Sýrii protiraketu dodat s ohledem na naléhavé žádosti Izraele a jeho západních spojenců. Vyplacenou zálohu 400 milionů dolarů Rusko Sýrii vrátilo. (sh)

Neodhalené sibiřské tajemství

Centrální Sibiř už 110 let ukrývá tajemství. Vědci i amatéři se jej pokoušejí odhalit. Zatím marně. Síla exploze tady odpovídala asi 185násobku výbuchu v Hirošimě. Tunguzská katastrofa byla mimořádně silný výbuch, ke kterému došlo 30. června 1908 v prostoru centrální Sibiře (Krasnojarský kraj). Má se za to, že ho způsobil výbuch kosmického tělesa.

Exploze byla natolik mohutná, že v okruhu kolem 2000 km² zničila většinu stromů (asi 80 milionů kusů dle informací NASA) a rána způsobená výbuchem byla slyšet v okruhu 1000 kilometrů.

Žádný meteorit však na místě nikdy nalezen nebyl. Na místě se nenachází ani kráter, takže k výbuchu zřejmě došlo už v atmosféře. (sh)

Mapa Ukrajiny od r. 1654

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

Soud stále nekončí, Mladić se odvolal

Bývalý bosensko-srbský velitel Ratko Mladić podal odvolání proti nesmyslnému doživotnímu trestu, k němuž byl odsouzen za údajnou genocidu a válečné zločiny, jichž se podle rozsudku dopustil během balkánské války v devadesátých letech. Soudce vyzval, aby ho osvobodili od všech obvinění.

Mladić byl Mezinárodním trestním tribunálem pro bývalou Jugoslávii odsouzen k doživotnímu vězení loni v listopadu. Soudci mu kladou za vinu mimo jiné masakr v Srebrenici v roce 1995 - nejhorší evropské krveprolití od druhé světové války. Nadále ale zůstává mnoho nejasností a konstrukcí, které se k tzv. masakru vztahují.

Jeho právníci však u Mezinárodního soudního dvora v Haagu požádali, aby byly "všechny chybné nálezy" vůči jejich klientovi zrušeny. "Rozsah a velikost omylů uvedených v rozsudku je bezpříkladná," argumentovali Mladićovi právní zástupci, podle nichž se soud dopustil řady elementárních chyb včetně toho, že nesprávně určil Mladićovo postavení v rámci velení bosensko-srbské armády.

Žalobci naopak chtějí, aby byl pětasedmdesátiletý bývalý velitel shledán vinným i v případech dalších obvinění z genocidy

Ratko Mladić

páchané v bosenských městech, kde byl zatím osvobozen. Mladić je totiž podle rozsudku vinen celkem deseti trestnými činy včetně genocidy, válečných zločinů a zločinů proti lidskosti (zahrnující vraždy a násilné deportace), ale na druhé straně z několika zločinů spáchaných v bosenských obcích

byl osvobozen. Ratko Mladić, rovněž tak bývalý bosensko-srbský politický vůdce Radovan Karadžić a bývalý jugoslávský prezident a srbský vůdce Slobodan Milošević, patřili mezi srbské nejvyšší představitele, stíhané tribunálem v Haagu. Milošević zemřel ještě před rozsudkem, když v březnu

2006 utrpěl ve své cele v Haagu srdeční záchvat. Karadžić byl v březnu roku 2016 shledán vinným z deseti trestných činů a odsouzen k čtyřicetiletému vězení. Také se ale odvolal a jeho případ bude znovu projednán v odvolacím soudním řízení, které začalo 23. dubna. **Připravil (sh)**

Kosovská vláda si bere na pomoc USA

Kolem západního Balkánu se nyní toho děje mnoho. Média píší, že se nyní rozhoduje o všem a nasvědčují tomu i intenzivní mezinárodní vyjednávání. Píše se o tom, že do konce roku by se Srbsko mělo rozhodnout a uznat Kosovo jako samostatný stát. Jako mnohokrát v historii se ujímá iniciativy Německo. Vzpomeňme na Joschku Fischera jako "experta" radícího Madeleine Albrightové.

Upekli spolu skvělý "dort". Výsledkem byl exodus dvou set tisíc Srbů z Kosova,

kteří buď ze zoufalství, nebo pod nátlakem narychlo prodávali pod cenou svůj majetek kosovským Albáncům nebo jej ani nestačili prodat a stěhovali se na sever do Srbska. Byla zde vybudována druhá největší americká základna v Evropě Camp Bondsteel a Kosovo vyhláše samostatnost.

Tu má definitivně dostat po jednáních v Bruselu se Srbskem, které má toto své historické území "prodat" za vstup do Evropské unie. Právě o tom se intenzivně jedná. Jakýmsi ústupkem Srbsku se má stát Sdrů

žení srbských obcí v Kosovu. Tuto podmínku bere, jak proklamuje srbský prezident Vučić jako samozřejmost i bez uznání samostatnosti Kosova. O uznání tohoto sdružení, které by bylo zárukou práv Srbů v Kosovu a umožnilo by návrat dalších Srbů do svých domovů, se jedná již deset let. Zatím se na Kosovo vrátilo pouze 20 tisíc Srbů - tj. jedna desetina původního stavu. Kosovská vláda si na jednání s EU o své samostatnosti bere na pomoc USA, kde má v nejvyšších patrech americké politiky své silné lobby, jako je například Ili Bajraktari, který byl šéfem kanceláře nyní odvolaného bezpečnostního poradce prezidenta USA H. R. McMastera. V Kosovu je v politice a i jinak vůbec využíváno stále klanového způsobu politikování. Ostatně o tom, jak to chodí v Kosovu, se svého času psalo v měsíčníku Le Monde Diplomatique, ale rovněž i v Literárkách.

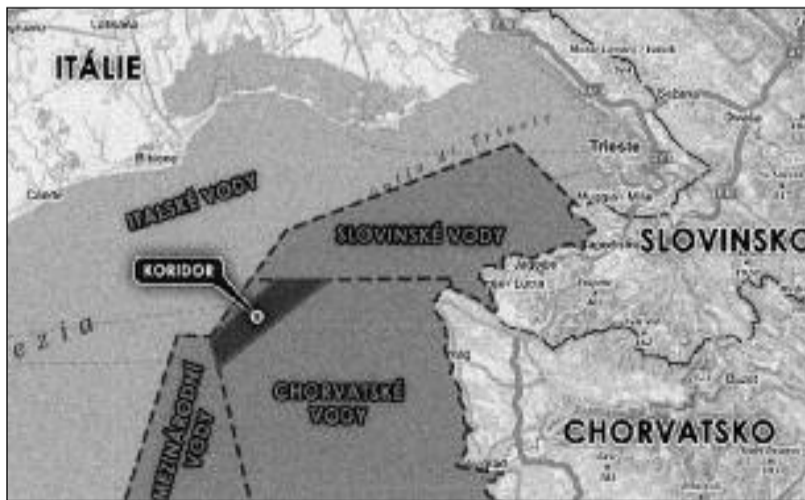
Kosovská politika je založena na zcela odlišném principu, než jak jsme v Evropě zvyklí a Srbové s tím neustále byli a jsou konfrontováni od vysoké politiky až po místní praktiky přímo v Kosovu. Příkladem je drzost, kdy předseda kosovského parlamentu Kadri Veselji prohlásil, že Kosovo má zájem o jihosrbské území Preševo a Medvedje, ale že nemá co za to Srbsku nabídnout! Další novinkou je skutečnost, se kterou se Srbsko potýká, a to je pomalu vznikající Kosovská armáda, což podporují USA. Stejně jako u samostatnosti Kosova se

naráží na odpor Srbska. Vstoupí-li do jednání o samostatnosti USA, žádá Srbsko účast Ruska, které na tuto podmínku ochotně přistoupilo a hodlá požadavek samostatnosti vetovat.

Co se týče USA, žije Srbsko v "naději", když byl vyměněn bezpečnostní poradce prezidenta a novým poradcem je John Bolt. Ten v roce 2008 prohlásil pro stanici Hlas Ameriky, že nedoporučuje uznání Kosova, neboť se jedná „o základní problém ochrany obyvatel různého etnického původu, kteří žijí v rámci hranic heterogenních zemí. Kosovská otázka by se mohla stát precedensem pro jiné země jak bývalé Jugoslávie, tak i jinde v Evropě, které jsou multietnické.“

Z USA přichází i další změna, kterou Srbové vítají. Velitelem vojsk KFOR a základny Camp Bondsteel se stal americký generál, který je původem Srb. Jde o Nicka Duciče (angl. Ducich). Po příchodu do Kosova prohlásil: "Cítím určitý dluh vůči svým předkům, kteří emigrovali do USA počátkem minulého století. Chtěli emigraci vyřešit své životní problémy. Jestli mohu splatit svůj dluh, učiním tak, že se budu snažit v tomto prostoru udržet mír a bezpečnost." Sice přítomnost tohoto vojáka do určité míry možná Srby těší, ale na jejich místě by měla být i v tomto případě určitá opatnost. Vše se rozhoduje jinde a nikoliv na základně Camp Bondsteel. Ta je pouhým vykonavatelem rozkazů pocházejících odjinud! **Připravil (sh)**

Spor o Piranský záliv

Chorvatští váleční veteráni pohrozili, že řešení hraničního sporu se Slovinskem vezmou do vlastních rukou, pokud problém bezodkladně nevyřeší premiér Andrej Plenković. Toto ultimátum obsahuje dopis, který Plenkovićovi poslal veterán Petar Janjić, známý pod přezdívkou Tromblon (ruční granátomet).

Obě země se od nabytí nezávislosti v roce 1991 přou o Piranský záliv. Mezinárodní

arbitrážní soud přiznal Slovinsku část zálivu a koridor, jenž Slovincům umožňuje přístup na volné moře. Zářeh rozhodnutí soudu neakceptuje. Tromblon hrozí, že pokud Plenković věc nevyřeší, dá dohromady stovku lodí rybářů a válečných veteránů, které "ochrání chorvatskou námořní hranici se Slovinskem před nezákonným vpádem cizí policie do chorvatských teritoriálních vod". **(Z internetu)**

Neušlo nám

■ Hrátky EU se západním Balkánem

Evropská unie chce dál posílit ekonomické i další vztahy se Srbskem a ostatními zeměmi západního Balkánu. Během návštěvy Bělehradu to uvedl předseda Evropské rady Donald Tusk. Srbsko, Bosna, Kosovo, Albánie, Makedonie a Černá Hora jsou kandidáty na členství v Evropské unii, ale region stále brzdí dopady válek v bývalé Jugoslávii v devadesátých letech.

Ze šestice západobalkánských zemí jsou Srbsko a Černá Hora na cestě k unii nejdál. Tusk se v srbské metropoli setkal s prezidentem Aleksandarem Vučićem a tématem jejich jednání byla hlavně příprava západobalkánského summitu, který se koná 17. května v sousedním Bulharsku. „Evropská unie je připravená a chce zůstat tím nejspolehlivějším partnerem Srbska a celého západního Balkánu,“ prohlásil Tusk. A nebude vadit problém ukradeného Kosova? Bude Srbsko v jedné unii se svým bývalým regionem a nebo se smíří?

■ Kdo se nebojí promluvit

„Děkujeme pani Konečnej za rozvahu a múdre slová o Slovensku. Čo keby tak ona nahradila všetkých našich EU poslancov a my by sme ešte aj ušetřili?“ „Konečné někdo, kdo se v politice a v EU nepo...i, a naopak. Správně pojmenovala to, co se na Slovensku děje za přispění místních vlastizrádců, ale i úředníků EU a dalších agentů velkého bratra.“

(Ohlas na internetu k vystoupení české europoslankyně za KSCM Kateřiny Konečné na zasedání Parlamentu EU, v němž vyjadřuje svůj postoj k vraždě novináře Kuciaka a jeho přítelkyně a ke kampani proti Ficově vládě v zahraničí a dokonce i v Parlamentu EU.)

■ Když na Pražany létaly bomby

Válka se chýlila ke konci. Prahu ale čekala před Velikonoce těžká zkouška. Květná neděle 25. března 1945: americké letectvo provedlo jednu z posledních rozsáhlých operací bombardování Prahy. Začalo poplachem, který na rozdíl od mnoha předchozích nebyl lichý. Hlavní cíle: Libeň a Vysočany, kde byl soustředěn zbrojný průmysl. Následovaly další strategické cíle, letiště Kbely a Letňany. Kbelští vyběhali v hrůze do polí, kde umírali. Proč si Američané vybrali právě Květnou neděli a kolik životů civilistů si nakonec bombardování vyžádalo, je práce pro historiky.

■ Posílí kontrolu hranic

Vláda Bosny a Hercegoviny oznámila, že posílí kontrolu hranic s cílem zabránit dalšímu příchodu migrantů během letních měsíců. Opatření má pomoci zemi zajistit dodržování práv migrantů, kteří do země už přišli. S odkazem na sdělení vlády o tom informovala agentura Reuters. Dva roky poté, co byla uzavřena balkánská trasa, se stala cesta přes Bosnu pro migranty alternativou. Ti přicházejí z Turecka přes Řecko, Albánii a skrze Černou Horu a někteří ze Srbska, odkud se nemožou dostat dál. Vláda v Sarajevu pověřila speciální útvar pro migraci, aby zesílil boj proti převedčství, poté, co policie začátkem týdne zadržela 20 osob podezřelých z pašování asi 200 migrantů do země EU.

Stranu 5 připravil a redigoval Stanislav Hrzina.

Chytrá horákyně

Mechanismus OSN pro mezinárodní trestní tribunál v Haagu v odvolacím řízení částečně zvrátil osvobozující rozsudek z prvoinstančního procesu se srbským politikem Vojislavem Šešeljem. Vůdci srbských radikálů uložil desetiletý trest vězení, ten však Šešelj nebude muset nastoupit, protože už si ho odseděl ve vazbě. Šešelj strávil ve vazbě Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY), před nímž se konalo prvoinstanční řízení, už více než 11 let. V Haagu se dobrovolně přihlásil v únoru 2003. V listopadu 2014 pak byl dočasně propuštěn do Bělehradu. Zpět se už nevrátil.

Vojislav Šešelj byl obžalován z údajných zločinů proti lidskosti, z porušení norem válečného práva nebo zvyklostí. Žalobci žádali trest 28 let vězení. Tyto trestné činy se uskutečnily ve spojení s etnickými čistkami, které Šešelj podněcoval a podporoval svými

četnými projevy. Senát ICTY ale po více než osm let trvajícím procesu Šešelje v březnu 2016 většinou hlasů zprostil viny ve všech bodech. Dospěl k závěru, že nebyla dostatečně prokázána osobní odpovědnost obžalovaného za zločiny spáchané v Bosně, Chorvatsku a srbské oblasti Vojvodina za váleky v letech 1991-1995.

Mechanismus OSN pro mezinárodní trestní tribunál (MICT) nicméně shledal souzeného trestně odpovědným za zločiny proti lidskosti. Ty podnítl svými výzvami ve Vojvodině k vypuzení tamního chorvatského obyvatelstva. Současný verdikt je svým způsobem šalamounský. Na jedné straně uznal Šešeljovu vinu, byť jen částečně, na straně druhé uložil trest, k jehož výkonu 63letý Šešelj nemusí nastoupit.

A tak chytrá horákyně přijela ani nepřijela, nahá přece oblečená a přinesla dar nedar. To je pohádka o činnosti mezinárodního tribunálu. **(sh)**

Vše souvisí se vším...

Republika Kosovo vyhlásila nezávislost na Srbsku před deseti lety. Jaké následky tento krok přinesl do země - a do světa? Mluvíme s Janem Kavanem, bývalým předsedou Valného shromáždění OSN a bývalým ministrem zahraničí České republiky. Rozhovor vedla Sophie Shevardnadzeová:

Vítám vás, je to opravdu skvělé mít možnost s vámi hovořit. Pane Kavane, před deseti lety se v Kosovu narodil nový stát. V té době jste říkali, že prohlášení nezávislosti a její uznání bylo velkou chybou. Po deseti letech stále myslíte totéž?

Ano, jsem přesvědčen, že to byla chyba. Viděl jsem to od samého začátku. Ve skutečnosti je chyba velmi zdvořilý a měkký termín. Považuji uznání nezávislosti Kosova za hrubé porušení mezinárodního práva, hrubého porušení Helsinské dohody, Rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 1244, která jasně ukázala, že Kosovo v té době mělo zůstat součástí bývalého federálního práva Republiky Jugo-

slávie. Jednostranné prohlášení o nezávislosti jednoznačně porušilo všechny tyto právní předpisy a podle mého názoru stánilo velmi nebezpečný precedens pro jiné menšiny nebo secesní hnutí, aby vyhlásily jednostrannou nezávislost. Vůbec jsem nebyl překvapen, že se prohlášení o nezávislosti Krymu přímo týkalo i situace na Balkáně...

Sophie Shevardnadzeová je dopisovatelkou pro televizní síť RT, v současné době sídlí v Moskvě. Je vnučka bývalého gruzínského prezidenta. Vystudovala filmovou kariéru na Bostonské univerzitě v roce 2001 a studovala v magisterském studiu televizní žurnalistiky na univerzitě v New Yorku. Po absolutoriu v roce 2005 pracovala jako producentka pro ABC-TV, než se vrátila do práce v Gruzii. Po nástupu v RT se přestěhovala do Moskvy. Uvádí rozhovory s politiky, diplomaty a zpravodajskými osobnostmi v show SophieCo. **(sh)**

KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

„Československo nestojí za kostí jediného britského granátníka,“ rozhodla Velká Británie

Ani doba sedmdesátitřítiletá nemůže být dostatečná k promlčení jakékoli události, byla-li pro občany krutá. Taková byla 2. světová válka, jejíž hrůzy nelze zapomenout. Přesto se objevila snaha některých historiků a politiků s touto dobou manipulovat.

Připomeňme si, jaká byla před 2. světovou válkou celková atmosféra Německa. Všeobecně je třeba zmínit, že mezi německou odbornou veřejností existoval čilý diskurs o německé národní jednotě. Německý národ se zbožňoval a v rámci existujících koncepcí o národním velikáství bylo i veřejnosti připomínáno váženým německým politikem Ewaldem Bansem, že "Češi náleží k největším nepřátelům německého národa". Důvodem bylo zejména vlastnictví české půdy.

V době nástupu Adolfa Hitlera do kancelářského úřadu proběhla nejděsivější propaganda třicátých let. Nechyběla i teorie o nezbytých likvidaci přemnožených Slovanů. Tyto úvahy odkryl v roce 1938 říšský časopis Volk u Rasse. Podal přehled o početním růstu tří hlavních evropských ras (Slovanů, Germánů a Románů), které by mohly ovlivnit poměr sil v připravované válce. Z toho vyplynula zdůvodněná potřeba: redukovat přemnožený počet Slovanů. Krátce před uveřejněním tohoto článku A. Hitler (30. 1. 1937) odvolal podpis Německa na versailleské mírové smlouvě a žádal navrácení kolonií.

Na pomoc přispěchal hlavní spojenec diktátor Mussolini, z jeho iniciativy byl vytvořen "Pakt čtyř", kterým měl být likvidován versailleský mírový systém a oslabena úloha Společnosti národů. Nejpodstatnější však bylo: převzít řízení evropských událostí "direktoriem čtyř mocností - Anglie, Francie, Německa a Itálie". Hlavní cíl tohoto uskupení spočíval v tom, že by diktátorské cíle Německa převzalo i uskutečnilo zmíněné "direktorium". Tím by se z odpůrců Německa stali jeho spojenci - pod "praporem" antikomunismu. I když tento záměr

nakonec v důsledku odporu, zejména "Malé dohody a Polska neprošel", sílu nastupujícího fašismu to neovlivnilo. Postaral se o to Mussolini svými zkušenostmi z prvního fašistického "pochodu na Řím" 28. října 1922, jímž se zmocnil vlády a ukázal, jak je možno násilím potlačit dělnické hnutí a jeho strany přinutit přejít do ilegality.

Beneš poměrně dlouho věřil, že s pomocí západních mocností bude možné zabránit válce. Toto přesvědčení vyjádřil ještě ve vánočním poselství v roce 1937. Napovědět, že cesta k míru nevede, mohla i Německem odmítnutá ratifikace nově vypracované Smlouvy o státních hranicích mezi oběma státy, právě dokončeného náročného zaměření a vyznačení státních hranic na podzim 1937, jehož vynikající hodnota byla pozitivně zhodnocena až po 2. světové válce. Beneš, na jaře 1938, zvláště po anšlusu Rakouska, viděl tvrdé útoky Hitlera vůči rakouskému kancléři Schuschniggovi, což se během krátké doby opakovalo i vůči Benešovi. Beneš se snažil konfliktu s Hitlerem vyhnout, přitom musel vyloučit jakoukoli možnost přímého jednání se Sovětským svazem, jakož i vydat pokyn pro čs. vyslance v Bruselu, aby ubezpečil belgického ministra zahraničí Spaaka, že Československo ani v případě nebezpečí napadení Německem nebude požadovat od Sovětského svazu pomoc. Prostě, nabízená pomoc Sovětského svazu musela být pro známý antikomunismus Západu, odmítnuta. Přitom žádnou pomoc nemohl požadovat ani od západních mocností, zejména po změně britské vlády, kdy s nástupem Chamberlaina vynikla i jeho zrádovská politika.

Po poradě Hitlera (5. 11. 1937) s představiteli wehrmachtu Blombergem, Fritschem, Göringem, Raederem a ministrem zahraničí von Neurathem, se již v červnu začal připravovat vojenský útok proti ČSR. Tento materiál se později stal osnovou pro plán Grün proti Československu. Přitom němečtí generálové měli k uskutečnění výhrady, obávali se čs. opevnění. Zasáhl Hitler, pro

svou podporu uvedl, že "Anglie a Francie se již Československa zřekly".

Zatím probíhala diplomacie. Po změně britské vlády: následovala návštěva nového ministra zahraničí Halifaxe v Berlíně, který v podstatě navazoval na anglické politiky Edena, Simona a Lothiana. Na schůzce s Hitlerem 19. 11. 1937 se omezil na "vyslovení obdivu Hitlerovi, přitom ocenil zejména jeho energický postup proti komunismu v Německu. Zdůraznil ochotu své vlády jednat o sblížení a spolupráci obou států". Halifax měl i schůzku s ministrem války generálem Blombergem, kde bylo souhlasně přijato, že nejdůležitější základnou pro udržení míru se považuje "anglo-německé dohodnutí".

Britské vládnoucí kruhy byly s výsledky spokojeny. Premiér Chamberlain dokonce do svého deníku napsal, že "byla návštěva velkým úspěchem". Pro nacistické představitelce to byl ale "pokyn, že Anglie nemá zásadní námitky proti uskutečnění plánovaného rakouského anšlusu a následně i zabránění Československa".

Tento jidášský přístup k Československu vycházel z britské osnovy boje proti sovětskému a komunismu. Šanci neměla ani "Velká aliance" - koalice Británie, Francie, Sovětského svazu - upřednostňovaná Churchilllem. Byla odmítnuta. Hlavní odpor spočíval v kabinetním výboru pro zahraniční politiku, který ovlivnil Halifaxem se jednohlasně rozhodl, že "Československo nestojí za kostí jediného britského granátníka".

Veškeré uváděné britské postoje mají mnoho společného se současnými postoji Velké Británie. Uvedu ten poslední: požadavek britské premiérky Th. Mayové o spolupráci s vypovězenými ruskými diplomaty z ambasad, a dále zejména pak úder proti Sýrii, vyslovený premiérkou dokonce opakovaně. Z toho je patrné, že britská premiérka na fakta moc nehledí.

Dnes zná celosvětová veřejnost již dostatek faktů o tom, že druhá světová válka nemusela být, kdybychom nebyli zrazeni. By-

la již zpřístupněna i fakta, že při hlasování v britské Dolní sněmovně o Chamberlainově zradě - dát Hitlerovi československé Sudety, premiér Velké Británie řekl: "Prostě nemůžeme Československu pomoci". Proti této zradě byli tři členové jeho vlády. Muse-li odejít. Jeden z ministrů Alfred Duff Cooper řekl: "...budeme odpovědní za jednu z největších zrad v historii." Vnímá to britská premiérka?

Ani domácí atmosféra v ČSR nebyla jednotná. Je třeba připomenout, že to vše probíhalo za aktivní účasti henleinovců a československé fašizující pravice, která se snažila o zlepšení vztahů ČSR vůči Německu. Svou roli začalo hrát i fašistické hnutí (Gajdova Národní obec fašistická a Stříbrného Národní liga). Agráři usilovali o vytvoření pravice profašistické vlády, dokonce uvažovali o puči, třeba i za pomoci nacistického Německa. Projevem těchto snah byl článek předsedy agrární strany R. Berana, na nový rok 1938 v ústředním časopise strany "Venkov", při 20. výročí trvání republiky. Beran požadoval "reorganizaci vlády", což vyjádřil i ve svém projevu v pražské Lucerně v lednu 1938.

Nepřipomíná vám to současnou situací? Kdy "lidovci", potažmo Bělobrádek, úzce spolupracují se Sudetoněmeckým lands-

manštem (SL) Bernda Posselta, který za osobního přispění pravice dokonce v Praze získal politické zastoupení. Snad největším "gólem" je "protivlastenecky působící sociální demokrat bývalý premiér Sobotka, který vyslal členy své vlády k účasti na sudetoněmecký Norimberský sjezd". Ptám se, proč neprotestovali členové ČSSD?

Pochody se staly módou již ve dvacátých letech minulého století. V nedávné době se inspirovat nechal i primariát Brna v organizování pochodu z "Pohofelic do Brna". Pochod měl i odpovídající účast: B. Posselta, Kořána a dalších. Nezodpovězenou otázkou zůstává, zda některé strany, podobně jako v historii, bojující proti obnově německého domu v Brně, budou muset pro násilí "přejít do ilegality"?

Na závěr: Pro Hitlera dokázali lidé položit i životy. Hrdinové - důstojnícká elita, jako Guderian, Rommel, Model a Manteuffel položili život ve svých velitelských vozítech v první bojové linii, a nic nezvrátili na tom, že obě prohrané světové války, vilémovského i hitlerovského Německa, si byly v mnohém podobné.

Je to memento pro případného vojevůdce pocházejícího z dalekého zámorí. Pokud se nezapomene, přeji mu krásný vojenský pohřeb. ČENĚK M. KADLEC

Polabský Jára Cimrman: Vše krásné umírá s člověkem, ne však umění

Umění bylo jeho životem a jak říkal už Leonardo da Vinci, to jeho nezemřelo s ním. Miroslav Sylla byl jedním z nejvšestrannějších umělců polabského regionu. Tato všestrannost se může měřit snad jen s pojizerským velikánem Járou Cimrmanem.

Miroslav Sylla byl skutečně hvězdným umělcem z Polabí

Prvním, kdo vyslovil úvodní citát, Leonardo da Vinci, jehož všestrannost je více než známa. Když se 15. ledna 1887 v rodině učitele a pozdějšího ředitele školy v Kostelci nad Labem Josefa Sylly narodil malý chlapec, nikdo asi ještě netušil, jakým způsobem promluví do vytvářемого polabského regionu. A nejen jeho.

Podobnost s Járou Cimrmanem není náhodná. Ovšem Miroslav Sylla je skutečná osobnost - malíř, grafik, profesor a výtvarný pedagog.

Učitelem mu byl i Josef Lada

Vystudoval reálu v Praze. V letech 1904-1905 navštěvoval večerní kurz figurálního kreslení u prof. A. Jakesche, poté školu malíře V. Županského. Pak vstoupil na uměleckoprůmyslovou školu a postupně se učil u profesora Dítěte, Maška, Jana Preislera, Jana Kotěry, Jana Zrzavého nebo do-

Poet Majdana

Básnička Jevhenija Bilčenka, která kdykoli vášnivě podporovala Majdana, profesorka kulturního vzdělání a vědy Filozofické fakulty Národní pedagogické univerzity M. P. Dragomanova, v současné době vystupuje s aktivní kritikou ukrajinské vlády a změn na Ukrajině po Majdanu. Téma jejího úvodního slova při vystoupení v Praze, na Novotného lávce, 21. února 2018, bylo

konce Josefa Lady. Navštěvoval též přednášky o architektuře na ČVUT v Praze. Mezi jeho spolužáky patřili J. Kojan (malíř z Kojákovice v jižních Čechách) a J. Stretti (jeho matka vyučovala zpěvu Marii Podvalovou).

Miroslav se ale krátce po studiích rozhodl ochutnat prostředí jiných krajín a podnikl studijní cestu po Evropě. Z domácích působišť zmiňme školy v Přerově a nedaleko Kroměříží, kde byl pedagogem. Ovšem pak přišly výstřelky první světové války a následná cesta do severní Itálie. Ne však za vzděláním, ale na frontu. Když se po válce vrátil do vlasti, vyučoval na gymnáziu ve Skalici na Slovensku. Stal se členem Umělecké besedy slovenské i české.

Jeho díla máme neustále na očích

V roce 1939 však musel Slovensko opustit a vrátil se do rodného Kostelce. Zde po sobě zanechal dodnes hmatatelné památky - malovaná okna v kostele sv. Víta či obraz Madony v kostele sv. Martina.

Ve své pedagogické činnosti pokračoval v Praze a na gymnáziu v Brandýse nad Labem. Byl členem spolku výtvarných umělců Marold a skupiny SURSUM, s nimiž vystavoval. Zabýval se především kresbou krajin a lidových motivů Polabí a moravskoslezského pomezí, grafikou, malbou náboženských či symbolických figurálních kompozic, portrétů nebo prací pro architekturu.

Celá rodina umělců

Miroslav byl manželem malířky Svatavy Syllové. Jeho sestra Marie byla zase manželkou majitele Hudební školy v Brandýse nad Labem Emila Stolze - synovce operní pěvkyně Terezy Stolzové. Umělecké zaměření tak bylo spjata takřka s celou rodinou. Celý svůj život zasvětil Miroslav Sylla umění. Nikdo z nás však na tomto světě nemůže být věčně a 10. listopadu 1979 umírá i jeden z největších umělců Polabí. Spolu se svou manželkou jsou Syllovi pochováni na hřbitově v Kostelci nad Labem.

JAROSLAV SVOBODA

Zahájena soutěž Stříbrný Lukostřelec - ČR pro rok 2018

V Národní knihovně České republiky v Klementinu se konala 16. dubna tisková konference k zahájení soutěže Stříbrný Lukostřelec - ČR pro rok 2018. Tiskové konference se zúčastnili ředitel Ruského střediska vědy a kultury v Praze Andrej Končakov, který je rovněž dočasně pověřen výkonem funkce zastupce agentury Rosstrudničestvo v ČR, člen dozorcí rady ceny Miloš Jaro, člen odborné rady ceny a předseda České asociace rusistů Jiří Klapka a vedoucí zastupitelství ceny Elena Sorokina. Andrej Končakov sdělil: "Za dva roky se soutěže v různých nominacích zúčastnilo více než 50 projektů. Letos soutěž proběhne potřetí a doufáme, že počet účastníků bude každým rokem stoupat."

Díky ceně Stříbrný Lukostřelec - ČR jsme mohli společností představit projekty v oblasti veřejné diplomacie a iniciativy, jejichž cílem je sblížení našich národů. Doufám, že v tomto jubilejním roce, v němž slavíme 25 let historie vztahů mezi našimi národy, budeme svědky řady zajímavých projektů, které budou na soutěži představeny a poté náležitě oceněny členy odborné rady ceny Stříbrný Lukostřelec - ČR."

Člen dozorcí rady ceny Jiří Klapka před nedávnem obdržel na velvyslanectví Ruské federace medaili A. S. Puškina za zásluhu při upevnování přátelství a spolupráce mezi národy. Ve svém projevu řekl: "Slova písně nevynechte, historii nepřepíšete. Jestli někdo Česko proslavil, tak čeští hudebníci a učitelé. V Rusku jich ještě do revoluce působilo obrovské množství. Naše národy spolu byly vždy spjaty jak v oblasti kultury, tak i vědy."

Miloš Jaro, který více než deset let zastával funkci ředitele Českého domu v Moskvě, se vyjádřil: "Tato cena - bez vazeb na politiku - získává na oblíbenosti jako nezávislý institut. Nechceme-li hovořit jazykem

války, je třeba, abychom podporovali vztahy v oblasti kultury, obchodu, gastronomie a sportu. Musíme hledat cesty jak spolu komunikovat. Proto má tato cena v dnešní době velký význam."

Jak oznámila vedoucí zastupitelství ceny Elena Sorokina, slavnostní ceremoniál proběhne 1. listopadu 2018 v Zrcadlové kapli Klementina. Organizátoři ceremoniálu hledali historickou souvislost mezi místem konání slavnostního večera a česko-ruskými vztahy, od jejichž navázání letos uplyne 25 let. V Klementinu se nachází Slovanská knihovna, která představuje unikátní sbírku ruských knih v Evropě. Sbírká čítá 800 000 knih, z nichž polovina je v ruštině. Knihovna byla založena v roce 1924 a původně nesla název Ruská knihovna. Ke skutečným pokladům sbírky patří knihovna nakladatele Alexandra Smirdina (14 000 svazků), kterou v roce 1932 československá vláda odkoupila v Litvě. Ve zprávě Slovanské kni-

Ale Wagner je v tom nevinně...

K DOPISU ČTENÁŘE

Pravidelně od Slovanského výboru dostávám Slovanskou vzájemnost a chtěl bych Vám a redakci radě poděkovat za velice uvážlivý a nestranný výběr příspěvků - od TGM, přes Edv. Beneše, až po prezidenta Putina a J. V. Stalina. Jsem rád, že se jedná o skutečně demokratický list, který připouští pluralitu názorů, nicméně, omlouvám se, ale přeci jen si dovoluji mít výhradu k jednomu příspěvku v posledním čísle. Jedná se o poměrně dlouhý článek o Richardu Wagnerovi. Ač nemám předsudky vůči německé klasické hudbě, literatuře i filosofii, přeci jen si v tomto případě dovoluji protestovat. Wagner byl oblíbeným skladatelem Adolfa Hitlera a jeho soubor oper Prsten Nibelungův (Der Ring des Nibelungen) je obhajobou germánského pohanství. A jak víme, nacisté a zejména příslušníci SS se hlásili ke

hobny bylo k důvodu nákupu uvedeno následující: "...tato knihovna tvořená výhradně ruskými knihami byla proslulým centrem puškinovské generace ruských spisovatelů a milovníků literatury. Obsah knihovny poměrně přesně odráží duševní atmosféru dané doby a je důležitým zdrojem prozkoumání historie kultury jazyka doby..." Slovanská knihovna v současnosti provádí se spolupráci se společností Google digitalizaci 35 000 knih. Projekt by měl být dokončen na konci roku.

Dalším příjemným překvapením bylo to, že v sále Zrcadlové kaple stojí klavír společnosti Petrof, která již tři roky soutěž sponzoruje. Na letošním slavnostním ceremoniálu bude sponzorským darem vystoupení slavného českého klavíristy Matyáše Nováka, jako obvykle se předpokládá, že kulturní program večera bude působivý a zajímavý.

ELENA SOROKINA, vedoucí zastupitelství ceny

kořenům pohanského germánského kultu a proto považují tento příspěvek, který je uveřejněn vedle příspěvků o padlých hrdinech Rudé armády a obětech zrušného nacistického režimu, za SKANDÁLNÍ.

Nezlobte se, že reaguji takto ostře, ale opravdu nevím, jak tomu mám rozumět.

Přeji Vám i celé redakční radě vše dobré a těším se na další číslo Slovanské vzájemnosti. Se slovanským pozdravem Miroslav Pavlák.

* * *

Odpověď redakce: Vážený čtenáři, Váš dopis otiskujeme, ale zároveň Vám musíme opovnovat. Pan Wagner je v tom opravdu nevinně a my též. Tento hudební skladatel, bohužel, nežil a netvořil v době Adolfa Hitlera. Kdyby tak bylo, byla by Vaše kritika oprávněná. Mrtvý se už bránit nemůže. Tak ho bráňte my. Se srdečným pozdravem a přáním všeho dobrého redakce SV

HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE ● HISTORIE

9. květen - Verše českých básníků osvoboditelům

Je tomu již 73 let a není mnoho těch, kteří zažili a pamatují tu závratnou radost, pocity štěstí a vděčnosti, s kterými jsme my, pamětníci, stáli 9. května 1945 na chodnících našich měst a obcí a vítali slavné rudoarmějce - své osvoboditele. Přijížděli na bojových vozidlech, na obrněných vozech a tankách, na nákladních autech i v koňských povozech, zaprášení a unavení po těžkých frontových bojích.

Za nimi léta strádání, těžkých obětí a ztrát (jen v boji proti okupantům na našem území padlo na 144 000 sovětských vojáků), ale teď se smáli, byli šťastně udiveni jasotou a ovacemi, kterých se jim dostávalo od zástupů na chodnících, hlasitým provoláním slávy a zaspáváním náručemi květin. Těch květin bylo tehdy přemnoho, dny byly mimořádně slunečné a teplé, zahrady, parky, aleje, louky - všude se nabízely kvetoucí kytice na uvítanou. Tak jsme prožívali historické chvíle ukončení druhé světové války v Evropě a vítězství nad fašismem - 9. květen 1945 - Den osvobození.

Národ se radoval a velcí básníci skládali nezapomenutelné verše:

"Přišli včas, jak legendární vojska z dávných kronik. Zvítězili. Nyní sedí v hloučcích u harmonik, mají kouzlo ruských písní, jejich zvláštních tonik" (Vítězslav Nezval, "Historický obraz"). "Do šerku padly dny té slávy. Nikdy ještě nám tak nevoněl, ten květ bílý, modrý, usměvavý, přivázaný na lafetě děl" (Jaroslav Seifert, "Přilba hlíny, S náručí otevřenou, Jaro 1945"). Básník S. K. Neumann posílá "Vám poděkování a lásku vám, kéž zněl by jak zvony, vždyť já ne sám, jsou nás už miliony. Snad všichni se vám jednou v něčem vyrovnáme, teď poděkování vám aspoň posíláme." A básník Vladimír Holan skládá "Dík Sovětskému svazu" a "Panychidu" a "Rudoarmějce" a rovněž František Hrubín píše verše plné uznání, obdivu a vděčnosti, "Chléb s ocelí" a "Jobovu noc"....

V té době jsme na gymnáziu v Hradci Králové založili recitační kroužek. Vedl jej náš učitel, sice biolog a zeměpisc, ale milovník literatury, divadla a poezie. Sestavil pro nás a sevcili snad desítky recitačních pásem. Dnes chci připomenout to, které bylo sestaveno z radosti a na počest osvobození v květnu 1945, naše "Květnové pásmo". Co bylo besed, besídek, akademií, večerů a večírků, co bylo vystoupení v programech

Rudoarmějce v Brně

nejen vlastní školy, ale i akcí různých pořadatelů ve městě a v okolí, i na vzdálenějších místech. Recitovali jsme nejen v tělocvičně Gočárových budov našeho gymnázia se Štursovou sochou "Vítěze" s lipovou ratolestí na sloupu nad schodištěm v průčelí, ale i v Klicperově divadle, v Kotěrově Muzeu, v Sokolovně, v Domě odborů "Na střelnici", v Bělci, v Kostelci nad Orlicí, v Machově, v Janských lázních, na Luční boudě, v Krkonoších a bůhví kde ještě. Text našeho "Květnového pásmo" byl sestaven z veršů Vítězslava Nezvala. ("Historický obraz") a Jaroslava Seiferta ("Přilba hlíny").

V přednesu se podle povahy textu střídali sbor a sólisté. K pásmu patřil i hudební doprovod, který citlivě a působivě dokresloval význam a náladu přednášeného slova. Zasluhu o něj měl svými improvizacemi u klavíru pozdější houslový virtuos Václav Snitil.

Z Květnového recitačního pásmo

Přes šest roků budilo nás vyzvánění hran, olej utrpení přetéká nám přes kahan, národe, stáls na hranici jako Mistr Jan. V temných kobkách kasemat, o vodě, při svíci, nezlomen a s pohrdavým chladem, mlčící, vzal jsi mučně na svá vzpurná bedra Kostnici. (Vítězslav Nezval)

Čelem ke zdi stáli celé dny a celé noci, staří, mladí, muži, ženy, děti, z měst i z obcí,

povel strašné libovůle hyen měl je v moci. V srdci, které bilo za vlast, měli dynamit. Časem vyzpochly jejich slzy, přestali se rdít, časem pozapomínali, co je lidsky žít. Závíděli pavoučkům a žabkám na silnici jejich malou svobodu, žebračkám hůl a lžící, žili ze dne na den, žili hůř než galejnici. Dělili se o chléb, o sůl, o smích, o úzkost, /snažili se v spřátelených hloučcích přejít most nesvobody, ohryzané zoufalstvím jak kost.

Jejich drsní tyranové, jejich drsní kati/ málokdy je slyšeli štkát a nařikati, ještě na mučidlech snili o tom, že se vrátí... že se vrátí do krásnějších, spravedlivých Čech./jako ptáci ke svým hnízdům pod hřebeny střech, věřili a doufali i v beznadějných dnech. (V.N.)

Dlouhé dny a dlouhé týdny, přes šest dlouhých roků/ cítili jsme vzpuru v srdci na každíčkém kroku až nám požár bojů zrodil svobodnější sloku. (V.N.)

Do šerku padly dny té slávy/ nikdy ještě nám tak nevoněl/ ten květ bílý, modrý, usměvavý, přivázaný na lafetě děl. Je v něm žen a dětí něha bílá./ básníkově marně volání/ je v něm krev, již tato země vpila, když jsme stáli s rukou na zbraní. (J.S.)

Kovy země se v něm roztavily./ z květů dýchá ocelový chlad./ jak byl krásný na žerdích v té chvíli, když jsme stáli u svých barikád. (Jaroslav Seifert)

Všude to bylo jiné. U nás po ránu/ stavěli barikádu z rozkvetlých kaštanů. Strom padal za stromem jak lustry rozsvícené/ a lidé lehali si mlčky do plamene. Byl potom krásný den a ozvala se děla/ a lidé stírali si pot se svého čela. Pak přišla sestra. Nesla oddané/ chléb, cigarety, vodu ve džbáně. V tom horku ovšem stromy povadly /a sestra přispěchala s obepínadly. Bezradně stála, mlčíc nad fází./ dvě ruce na tu práci nestačí. Leží tu jeden, druhý, čtyři byli./ kéž by se listy stromů v ruce proměnily. Tři umírali. Stromy a květ s nimi/ zmiraly rovněž s těmi raněnými. (J.S.)

Spali na horách a v lesích, ve skalínách, v křoví, nad hlavou jim houkávaly ručnice a sovy živilo je samo nebe, zvěř a rybolovy. Černé rokle byly plny jejich stop a zbraní, žili s ptáky černých lesů, s ještěrkami strání, slavní čeští Jánošiči, čeští partyzáni. Český lid se naučil je milovat a ctít, rád jim otvíral svá okna, když se chtěli skrýti, když jsi, Praho, krvácela, také pomohli ti. (V.N.)

Tak jsem tě miloval a miloval jen slovy./ má Praho libezná, když plášť svůj šerfkový jsi rozhalila včera odhodlaně./ Oč více řekl ti, kdo měli zbraně. Dost bylo slz, jež snídali jsme denně./ když stékající solily nám skývy. Hlas našich mrtvých zněl nám při tom jméně, hlas vyčítavý a hlas spravedlivý. Na dlažbě leží mrtví a krev studu/ mě polévá a věčně budu/ si vyčítat, že nejsem mezi nimi. Ty město statečné, jsou mezi statečnými/ a budeš věčně, věčně, všechny časy. Ten den ti chyběl do tvé slunné krásy. (J.S.)

Přišli včas jak legendární vojska z dávných kronik. Zvítězili. Nyní sedí v hloučcích u harmonik. Mají kouzlo ruských písní, jejich zvláštních tonik. (V.N.)

/Poličko, pole, ušlapaná tráva tvoje/ ej, ušlapaná kořmi našich chlapců, našich slavných rudoarmějce. Děvušky pláčou, koně po poličku skáčou/ ej, jak děvuška může neplakati, když se milý možná nenavráti./ (Ruská vojenská píseň jako podmalování textu.)

Jejich světlé oči září nad osmahlou pleť, jsou tak lidské, chovajíce malé pražské děti. Vybojovali nám mír a teď je s námi světí. Milují svůj domov s vřelou oddaností syna, který zachránil svou matku v bitvě u Berlína, pyšni na svou rodnou zemi, pyšni na Stalina. (V.N.)

Jako na Den dušiček, když po umovém háji/ kráčí zástup lidí, kteří svíčky rozžijají, jako na Den dušiček, a přece v máji, v máji! Chodě, zastav svoje kroky, postůj na chvíli!/ To, co vidíš, není záhon. Jsou to mohyly bojovníků, kteří v boji život ztratili. Ztratili jej za svůj lid a za svobodu Prahy./ za svůj národ, který byl jim nade všecko drahý, ztratili jej při velikém účtování s vrahy. Bratři z Čech a bratři slavné Rudé armády./ zbavili jste Prahu tyranovy nadvlády, stejná obět pasuje vás na kamarády. Bratři v boji, jdem Vám na společnou panychidu./ bojovníci za vlast, za mír, za budoucnost lidu, za vlast, v které nemusí mít už žádný člověk bídu. Věčná sláva hrdinům, již vedou lidstvo vpřed./ aby nemusilo nikdy víckrát krváčet, těm, kdož padl za svou vlast a spravedlivý svět./ věčná sláva hrdinům, kteří se mučně bili, věčná sláva hrdinům. Ač padli, zvítězili./ Jarní slunce svobody jim svítí na mohyly. (V.N.)

STANISLAVA KUČEROVÁ

Nejslavnější kapitola let 1914–1918 nese jméno Srbska

Období napoleonských válek představovalo pro Srby začátek poslední etapy úsilí o obnovu státní samostatnosti po téměř pěti stoletích tureckého jha, zahájeno povstáním v roce 1804. Byla jim sankcionována též mezinárodně tzv. berlínským kongresem (1878). Vybojování národní svobody svými prostředky vyvolalo pochopitelně v srbském společenství pocit sebevědomí a hrdosti. Nelibost mocných z toho byla patrná a nejenom proto, že se jednalo o geopoliticky důležité místo, ale i pro příklad ostatním menším národům k následování.

Nejpodzádněji reagovalo sousední velmocensky zakomplexované Rakousko-Uhersko. Obviňovalo Srbsko z podpory jihoslovanského separatismu na území dualistické monarchie. Rozčilení ve Vídni dostoupilo vrcholu po srbských úspěších za balkánských válek (1912-13).

Zůstane skutečností, že v Srbsku působily nálady různého stupně organizovanosti, projevující tajně i otevřeně myšlenku všesrbského, respektive jihoslovanského sjednocení. Oficiální srbská exekutiva ale věděla, že si to se silnějším sousedem nemůže rozdat v otevřené konfrontaci, aniž by nevystavovala stát nebezpečí zničení. Varovala se tudíž podpory jakýchkoliv provokací. Včasné upozornění na možnost atentátu vůči následníkovi rakouského císařského trůnu Františku Ferdinandovi, odeslané Vídni, před jeho cestou do bosenského Sarajeva v červnu 1914 je toho dokladem.

Tento okamžik roznítil dávno nahromaděné antagonismy nejen na Balkáně, ale v celé Evropě. Rakousko-Uhersku posloužil jako vhodná záminka ke splnění cíle, vojen-

ského rozbití Srbska, a tím vyřešení jihoslovanské otázky jednou provždy. Válka, již habsburské mocnářství Srbsku vyhlásilo, se rychle přeměnila ve světový konflikt.

Počátkem srpna 1914 začala rakousko-uherská armáda "testnou výpravou" a napadla Srbsko. Bitva na Ceru znamenala nečekaný obrat. Srbové přešli do protitoku. Zahnali agresora a naopak sami pronikli do okrajových částí jeho území (východní Hercegovina, Srem). Prvotním nezdarem rozrušené c. a k. vrchní velení vzápětí podniklo novou ofenzivu. Tentokrát padl Bělehrad, takže srbské vládní instituce se musely přesunout do Niše. Hlavní velitel vojskova maršál Radomir Putnik ovšem za ústupu do hor nad údolím řeky Moravy skleslé řady srbského vojska dokázal zformovat. Po bitvě na Kolubaře - Suvoboru (listopad-prosinec 1914) Srbové osvobodili své hlavní město a zase očistili vlast od nepřítele. První fáze střetnutí, jež měla zničit Srbsko a umožnit Německu a Rakousku-Uhersku spojení s Tureckem, skončila fiaskem.

Dlouhodobé pozici boje vysávaly srbský stát vojensky a hospodářsky. Na podzim 1915 Rakusané a Němci připravili silně 800 tisícové uskupení, posílené již Bulharskem, řízené říšskoněmeckým generálem Augustem von Mackensenem. Bulharský útok do Makedonie odřídil Srbům cestu směrem na Soluň. Krajně vyčerpaná srbská armáda musela tedy ustupovat přes Kosovo, Rašku či Černou Horu k pobřeží Jadranu.

V krutých vánicích a sněhových závějích, v lehkém oblečení, bez zdravotnické pomoci, překonávali srbsí vojáci nehostinné pohoří (Šar planina a Prokletje). Procházeli stezkami, posetými mrtvými těly těch, kdož šli před

nimi. Strasti plnou kalvárii sdílel zubožený lid měst i venkova, ženy, děti, ti, co nechtěli padnout do rukou cizákům. S nimi král Petr I. Karađorđević, vláda a parlament.

"Při prodírání neschůdnými horami dočasně přemožené Srbsko i nadále žije a doufá" - pravil francouzský ministr Paul Pairet v oněch měsících. "Hrdinný srbský národ je tím nejušlechtilějším vzorem všem, kdo by se v boji za nezávislost své vlasti, za spravedlnost a práva národů ocitli v pokušení tak velkou věc vzdát." Tehdejší představitel Francie se oprávněně rozplývali nad odolností srbského národa. Vždyť každý říšskoněmecký pěšák, který nestál na západní frontě, byl pro ně doslova požehnáním. Škoda, že na tuto službu tak rychle zapomněli jejich následovníci koncem 20. a počátkem 21. století.

Z asi 400 tisíc Srbů obou pohlaví a různých věku jich loďstvo dohodových spojenců z albánských přístavů Drač a Valona stihlo evakuovat na řecký ostrov Korfu necelou polovinu, převážně vojenských osob. Do bojeschopného stavu se postupně podařilo zde postavit kolem 150 000 srbských vojáků.

Výnos císaře Františka Josefa I. zřizoval v obsazeném Srbsku generální gouvernement. Okupační praktiky "starého dobrého" mocnářství si v mnohém nezadaly s brutalitou okupace hitlerovského Německa. Byly zatýkány tisíce lidí, zajatci a civilisté vyvázeni hluboko do zázemí Rakouska-Uherska. Během 1. světové války zahynulo třicet procent obyvatelstva Srbského království (z šesti milionů) a až šedesát procent dospělých mužů!

"Zůstane tajemstvím," psala vídeňská Neue Freie Presse roku 1918, "jak se ty

zbytky srbského vojska, které se zachránily před Mackensenem, mohly později vzchopit k boji. Byl tím podán důkaz, že srbský voják patří mezi nejodolnější bojovníky, jaké kdy světový požár viděl." Půldruhého měsíce před koncem války prolomilo osm srbských a dvě francouzské divize soluňskou frontu. Před sebou pronásledovaly rozbité říšskoněmecké a bulharské jednotky. Bylo osvobozeno Srbsko a Černá Hora.

Robert Lansing, tehdejší ministr zahraničních věcí USA, pronesl: "Až se budou psát dějiny této války, jejich nejslavnější kapitola ponese jméno: Srbsko. Srbské vojsko se vyznamenalo nevidanými hrdinskými činy a srbský národ prožil neslýchané utrpení. A taková obětavost a houževnatost nemožno zůstat bez povšimnutí - musejí dojít odměny."

VLADIMÍR MLEJNECKÝ

Bitva u Sudoměře

Každý, kdo hodiny dějepisu neprospal, ví, co si představit pod pojmem "Sudoměř a Bitva u Sudoměře". Jan Žižka z Trocnova kázal utábořit se na hrázi mezi rybníky Machovec a Škaredý. Odpočinek unavenému vojsku nebyl dopřán, na utábořené záutočila výrazná převaha "železných páňů"! Přesný počet útočníků není jasný, stejně jako důvod, proč se rozhodli záutočit na dobře takticky rozmístěnou vozovou hradbu husitů. Hlavním důvodem musela být jejich mnohonásobná převaha, avšak ta jim stejně nebyla moc platná. První řada jízdních se k vozové hradbě přes palbu vůbec nedostala a druhá zase kvůli vypuštěnému rybníku a blátu sestoupila z koní a pokračovala jako pěší. Vítězství husitů bylo dokonáno! Podle Starých letopisů českých, v bitvě u Sudomě-

Jan Žižka

ře velel jednotkám husitů sám Jan Žižka. Taktika a rozmístění vozů bylo tak úspěšné, že se podařilo početně slabším kališníkům dobře vyzbrojených těžkooděnců na koních. Tato bitva potvrdila morální a taktickou převahu husitů, a stala se určující pro výsledky mnoha následujících střetnutí. (sh)

Stranu 7 připravil a redigoval Jan Jelínek.

LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA ● LISTÁRNA

TGM očima bývalého prezidenta Václava Klause

Vážený pane předsedo, vážená paní ministryně, dámy, pánevé děkuji za pozvání na dnešní vzpomínkový večer. Děkuji Českému svazu bojovníků za svobodu, že akce tohoto typu v dnešní nelehké a konfliktní době pořádá. Loni v květnu jsem měl čest v tomto historickém sále říci pár slov k výročí narození prezidenta Beneše, dnes je důvodem našeho setkání připomenutí narození prezidenta Masaryka.

Beru to jako cennou příležitost znovu, protože jsem to udělal už mnohokrát, promluvit o těchto dvou velikánech našich moderních dějin, na které sice odkazujeme často, ale já bych se odvážel říci, že jen formálně, málo analyticky a málo inspirativně. Měli bychom vůči nim oběma být v našich hodnoceních spravedliví. Nebyli prezidenty ve stejné době. Masaryk měl to štěstí, že ho minul Mnichov, protektorát, druhá světová válka a únor 1948. Beneš to štěstí neměl.

Pro nás, kteří jsme se zde sešli, je východním bodem moderní éry našeho státu rok 1918, tedy konec I. světové války a vznik Československa. Evropská unie nás dnes stále více tlačí k tomu, abychom na dobu mezi válkami pozapomněli a abychom za bod nula přijali konec druhé světové války a nakročili k rezolutnímu odnárodňování historických národních států a k evropeizaci evropského kontinentu. Mladší generace považují za bod, kdy všechno začalo, až 17. listopad 1989. I pro tyto konfliktní pohledy jsou akce, jako je tato, velmi potřebné.

Pro mne má tento večer, a dnešní datum, ještě jeden aspekt. Přesně před pěti lety jsem jako desátý prezident České republiky v těchto večerních hodinách v televizním projevu naposledy promlouval k občanům z Pražského hradu. Kontinuitu a respekt k prezidentskému úřadu se snažím dodržovat stále. I tehdy to bylo v předvečer inaugurace prezidenta Zemana.

Od narození prvního československého prezidenta dnes uplynulo 168 let. Podařilo se mu unikátní věc - stal se symbolem naší

novodobé státnosti. Využil neopakovatelnou příležitost. Naše společnost po roce 1918 potřebovala idoly a symboly, do nichž by si mohla projektovat své sny, tužby a přání. Porážka Rakouska-Uherska v I. světové válce nás sice osvobodila, ale současně nás zbavila bezpečí podřízeného žití uvnitř habsburské monarchie. Přinesla nám svobodu, ale vystavila náš národ hrozbám, rizikům a obavám, které samostatnost a suverenitu země naší velikosti nevyhnutelně přinášela.

Prezident Masaryk dokázal občanům našeho nového státu vsugerovat představu, že právě on je autoritou, schopnou naší zemi touto nejistou budoucností vést. Prezident Osvoboditel, filozof na trůně, humanista a demokrat, to vše se díky vzvednutému národnímu nadšení stalo součástí masarykovského kultu, který pomáhal, dával naději a inspiroval. Byl pro tuto roli vhodnou postavou. Skutečný Masaryk - vědec, politik, a člověk z masa a kostí - se bohužel do jisté míry rozplynul v nimbu fotogenického starce na koni, jak jej známe ze školních učebnic. Je to škoda.

Dnes je český národ národem zralým a vyspělým. Sto let samostatné republiky je doba dost dlouhá na to, abychom byli schopni dělat to, co bylo pro Masaryka charakteristické - kritický pohled na vlastní minulost i přítomnost. Nepotřebujeme ani nekritizovatelné tatičky, ani jiné příkrášené symboly, na něž se sice odvoláváme, ale ve skutečnosti je ignorujeme či na ně dokonce zapomínáme.

T. G. Masaryk byl odvážný člověk. Prokázal to ve vědeckých sporech (např. rukopisných), v občanských postojích, jako byla hilsneriáda, i v politice. Byl sebevědomý, věřil ve schopnosti našeho národa a nenechal se odradit skeptiky. Neváhal rozbít třístaleté habsburské soustátí a nahradit jej republikou obklopenou nepřáteli, která se navíc nemohla spolehnout na loajalitu velké části svých vlastních nečeských obyvatel. Hlavu si s tím příliš nelámá a nijak zvlášť se nesnažil německé a maďarské obyvatele nového státu získat a nabídnout jim něco více

než postavení menšiny. Dovedl být tvrdým a nekompromisním politikem, který svou akademickou erudicí, demokratickým slovníkem a mediální obratností umně skrýval denní praxi reálné politiky, již byl mistřným hráčem.

Československou republiku koncipoval jako český národní stát, který prosadil díky umělé koncepci čechoslovakismu. Na tomto základě připojil k českým zemím do té doby k Uhersku patřící Slovensko. Pro české země historicky fatální německý problém, který nový stát ohrožoval zevnitř i zvenčí, se Masaryk spolu s Edvardem Benešem snažil řešit radikální změnou geopolitické orientace - nahrazením tisícileté vazby na německý středoevropský prostor společenstvím s vítěznými západními velmocemi, především s Francií. Tato koncepce selhala, stejně jako válečný i poválečný pokus hledat oporu na Východě.

Masarykovým hvězdným obdobím byl konec první světové války a léta bezprostředně následující. Dokázal navázat na tradici "staříčského mocnáře" a vytvořil jisté "absolutistické" pojetí demokracie, již byl on sám nedotknutelným arbitrem. Byl mistrem zákulisních her a sebezprezentace, k čemuž mu sloužily pečlivě udržované vztahy s prominentními intelektuály a novináři té doby. Svým ideovým přesvědčením inklinoval spíše k levici. Podceňoval význam politických stran, naproti tomu toleroval mimoparlamentní mocenské kartely. Rázně se vypořádával se svými politickými protivníky. Nebyl světcem, jak nám ho prezentují, byl silným rozhodným politikem. Je správně o něho a o něm vést spor, je správně sundat jej z piedestalu. Jen tak se můžeme z jeho odkazu poučit.

Neradí si to přiznáváme, ale celých posledních 100 let je bojem o udržení samostatného českého státu. Dnes stojíme - ve chvíli výrazné rozpínavosti evropského nadstátu na úkor národních států - znovu na samotném prahu naší národní existence. Jsme si toho dostatečně vědomi? Je náš samostatný stát omylem, který nelze uhasit? Je jen chimérou, za níž předchozí generace zby-

tečně umíraly? Má cenu za něj stále bojovat? Máme se smířovat s tím, že je vše, co nás zbavuje suverenity a národní identity považováno za správné, zatímco zachování české státnosti je reliktem, zpátečnictvím, nacionalismem?

Právě dnes, v předvečer inaugurace hlavy českého státu je třeba znovu zvednout hlavu a říci, že za svou budoucnost nepovažujeme roli pasivního člunku nového evropského impéria, roli jedné z jeho provincií, jejíž pravomoci jsou navíc stále více

osekávány. V této roli jsme již nejednou byli: Masarykův odkaz vyzývá přestat být poddanými, nebát se a vládnout si sami. Říkat to dnes hlasitě a sebevědomě je potřebnější více než kdykoliv v minulosti. Přejme 11. prezidentovi naší republiky, aby se mu to dařilo.

VÁCLAV KLAUS

(Vystoupení na vzpomínkovém březnovém večeru Českého svazu bojovníků za svobodu, Staroměstská radnice, Praha)

První vlašťovka z Luhanska a Doněcka

Jestli je něco podstatné v řešení ukrajinské krize, tak je to věc, kterou neustále zdůrazňuji, že je nanejvýše nutné dodržovat podepsané Minské dohody I. a II. A to nejen dodržovat, ale i naplňovat. Je to v současnosti jediné řešení krize na Ukrajině a hlavně dlouhodobé řešení občanské války, takzvané antiteroristické operace (ATO). Také si málokdo z nás uvědomuje, jaký velký význam to má nejen pro samotnou Ukrajinu, ale jak hluboce se to dotýká i nás v celé Evropě, tedy i nás v České republice. Znova opakují to, co se odehrává a bude odehrávat na Ukrajině, bude určovat budoucnost Evropy a obráceně. To, jak se postavíme my v Evropě k ukrajinskému konfliktu, bude určovat budoucnost nás všech.

A teď k první vlašťovce. Podle posledních informací OBSE přestalo občanskou válku pouze a jen monitorovat, ale poprvé nedávno i zásadním způsobem zasáhlo. Přijalo stanovisko, že kdo poruší příměří a bylo by ukázněno směrem k ukrajinské armádě, okamžitě bude na něj podán podnět k mezinárodnímu soudu v Haagu. A světe,

div se: už několik dní se na území Donbasu neporušuje příměří. Velmi nerad předjímám. Tak to, prosím, ode mne vezměte jako pouhou aktuální informaci.

Mysleme na to, že jedna vlašťovka ještě jaro nedělá, proto se neradujeme předčasně. Zlo nikdy nespí. Ale toto zdánlivě malé vítězství je rozhodně významné. Naznačuje totiž, že kroky OBSE vyplývají z politických rozhodnutí! Že by nastal čas a začnou se dohody dodržovat, ale i naplňovat? Uvidíme, situace je složitá, ale v příštím roce se bude na Ukrajině volit, což může znamenat, že se může konečně lámat chleba. Evropa o ukrajinském konfliktu záhadně nemluví. No bodej by mluvila, nechala ji napospas plamenům války, které naopak podpořila hysterickou kampaní proti RF a dnes z ní drancuje především pracovní sílu, která je ochotna pracovat za hodně mrzkých peněz. A to je jen začátek. Očekávám další snahu vše dobré zvrátit, ale zároveň doufám, že lidé přestanou konečně na Ukrajině umírat v naprosto zbytečné válce, která ohrožuje mír ve světě. ROMAN BLAŠKO (Haló noviny, 22. 3. 2018)

Blahopřejeme!

- Dne 4. května oslavila v Praze 92. narozeniny dlouholetá čtenářka Slovánské vzájemnosti **Míla Dohnalová**.
- V Lounech se dožívá 84 let 1. června **Jaroslav Kaděrábek**.
- **Josef Mráček** v Praze oslaví také 1. června 71. narozeniny.
- **Bohumír Doležal** z Liberce bude slavít 65. narozeniny 4. června.
- V Praze bude slavít 62. narozeniny **Zbyněk Kiesewetter** 8. června.
- **Vladana Kozáková**, aktivistka, ve Valašském Meziříčí oslaví 77. narozeniny také 8. června.
- Rovněž 8. června bude slavít v Praze 62. narozeniny **Pavel Křivan**.
- **Iлона Šulcová** z Jirkova se dožívá 9. června 83 let.
- Ve Valašském Meziříčí bude slavít 74. narozeniny **Zdeňka Chaloupková** 12. června.
- **Jiří Kupilík** z Plzně oslaví 79. narozeniny 15. června.
- V Humpolci bude slavít 15. června 85. narozeniny **Jan Vondrák**.

- 86. narozenin se dožívá **Luboš Záleský** v Dražicích 17. června.
 - **František Reichel** v Brně se dožívá 19. června 81 let.
 - **Jitka Čablová** ze Vsetína oslaví 20. června 75. narozeniny.
 - V Praze oslaví 61. narozeniny 23. června **Zdeňka Křivanová**.
 - **Ladislav Verner** z Loun se dožívá 23. června 92 let.
 - Předseda Slovánského výboru ČR, z.s. a místopředseda MSR **Jan Minář** z Prahy oslaví dne 26. června 83. narozeniny.
 - **Jana Ingríšová** z Loun oslaví své 69. narozeniny 28. června.
 - **Pavel Novák**, bývalý šéfredaktor Slovánské vzájemnosti, oslaví v Praze 28. června 78. narozeniny.
 - Ve Vtelně oslaví 40. narozeniny **Pavel Doupal** 29. června.
 - 88. narozenin se dožívá v Hradci Králové 30. června **Miroslav Šimek**.
- Všem oslavenčům jmenovaným i nejmenovaným odběratelům Slovánské vzájemnosti blahopřejeme!!!

Nesmrtelný pluk v České republice

73. výročí osvobození Evropy od fašismu ● 8. května, Staroměstské náměstí, Praha 1

Sraz účastníků Nesmrtelného pluku se konal ve 12.00 hod. O osudech svých blízkých padlých již nežijících vojáků Rudé armády hovořili s velikým dojetím jejich děti a vnuci. V zastoupení své babičky veteránky

Věry Biněvské hovořila vnučka Věrka. Vzpomínala na sestru své babičky Vandu Biněvskou, která v 16 letech bojovala v řadách 1. čs. armádního sboru pod velením generála Ludvíka Svobody jako odstřelovačka. Za-

vzpomínali si veteráni Miroslav Svoboda a Karel Bažant, čestní účastníci Nesmrtelného pluku. Lidé, jak je to již krásná tradice, nesli fotografie svých padlých a za zvuku bojových písní se ve 12.30 vydal Nesmrtelný pluk pražskou Celetnou ulicí na Ovocný trh, kde proběhlo vystoupení dětských pěveckých sborů - českého z Třebíče a ruského, vše za nadšeného potlesku publika. Veliký aplaus sklídilo i vystoupení kozáckého souboru "Kozáci Vltavy". Celou akci moderovala a řídila Irena Džurová. Organizátoři: občanské sdružení pro Evropskou multikulturní společnost (OSEMS), OO KRRK.CZ, z.s., Společnost Ludvíka Svobody, z.s., Vše-kozácký svaz Českých zemí a Slovenska, z.s., České mírové fórum, z.s.

Nádherná tradice Nesmrtelného pluku počala v Rusku a rozšířila se do dalších zemí na důkaz, že nikdo nesmí být zapomenut. Oběti nacistického řádění jsou v našich srdcích věčně živí. Proto děkujeme všem organizátorům a účastníkům. **NATAŠA WEBEROVÁ**

Nesmrtelný pluk, čelo průvodu

Foto (3x) Eva Holečková

Nesmrtelný pluk, zleva Eva Holečková a rodina Havlíkova z Jihlavy

Nesmrtelný pluk, hovoří Věrka Švejkina, vnučka veteránky Věry Biněvské